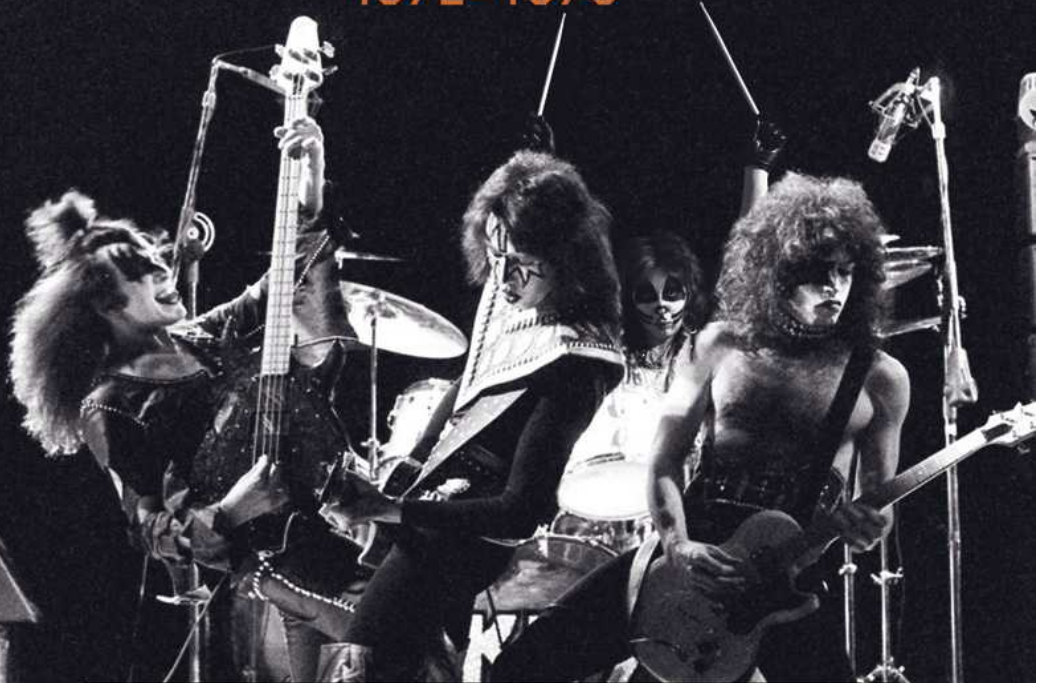

NOTHIN' TO LOSE

ZROD

MIA

1972-1975

**KEN
SHARP**

**PAUL
STANLEY**

**GENE
SIMMONS**

NOTHIN' TO LOSE

ZR00

KISS

1972-1975

PAUL STANLEY
GENE SIMMONS
KEN SHARP

NOTHIN' TO LOSE

ZROD

KISS

1972 - 1975

Přeložila Šárka Kubánková

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2014

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2013 by Paul Stanley, Gene Simmons, and Ken Sharp

All rights reserved.

Z anglického originálu *Nothin' to Lose: The Making of KISS (1972–1975)*

(First published by HarperCollinsPublisher, New York, 2013)

přeložila © 2014 Šárka Kubánková

Redakce textu: Robert Kubánek

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-202-3

VĚNOVÁNO BILLU AUCCOINOVĚ, NEILU BOGARTOVĚ
A SEANOVĚ DELANEYMU –
NEBÝT JICH, NEJSPÍŠ BY TENHLE PŘÍBĚH NEEEXISTOVAL.

OBSAH

Úvod	9	8.	Konec zženštilosti	88	
1.	Setkání	15	9.	Hotel Diplomat	93
2.	Wicked Lester	21	10.	Ke startu připravit	116
3.	Dům číslo 10 na Východní Dvacáté třetí ulici		11.	Pozor...	136
4.	Larger than Life	48	12.	Start!	151
5.	Nothin' to lose	54	13.	Sbohem, Coventry	176
6.	Queens Boulevard	67	14.	Nadějně vyhlídky	187
7.	Klub Daisy	76	15.	Potíže	209

16.
Daleký bílý sever 214
17.
V rádiu 229
18.
Kissin' Time 236
19.
Barbaři v černé kůži 250
20.
Na cestě 279
21.
Rockové dno 306
22.
Špína showbyznysu 324
23.
Války na turné 339
24.
„Šipková“ šňůra 352
25.
Jako na houpačce 368
26.
Mistři heavy metalu 376
27.
Za oponou 389
28.
Power play 395
29.
Bitvy s médii 413
30.
Rockin' in the U.S.A. 419
31.
Kritické množství
kritiky 441
32.
Na mizině 456
33.
Úžasná fotka 468
34.
Alive! 487
35.
Úspěch a zase úspěch 503
36.
Řev líčidel a vůně davu 518
- Osoby a obsazení 523
Poděkování 542
Poznámky 544

ÚVOD

**ČLOVĚK SE MÁ MĚŘIT NEJEN PODLE TOHO,
JAK TVRDĚ PRACUJE, ALE TAKÉ PODLE TOHO,
JAK SMĚLÉ MÁ SNY...**

*Na začátku každého brilantního nápadu musí nutně stát chaos.
Když se brilantní člověk pustí do nějakého díla, zpočátku
vyčnívá z davu a vypadá jako blázen.*

I-ŤING

*Nechod jen po vyšlapaných stezkách,
zkus se vydat směrem, kterým žádná cesta nevede.*

RALPH WALDO EMERSON

Před čtyřiceti lety se souhrou náhod, díky pevnému odhodlání, silným ambicím a také dávce starého dobrého štěstí dali poprvé dohromady Paul Stanley, Gene Simmons, Ace Frehley a Peter Criss. Oblékli se do černé kůže s cvočky, namalovali se, ohromující zvuk spojili s texty, které rezonovaly s pocity mladých lidí, s jejich obavami, frustracemi, rebelstvím a touhami, a jejich písně se staly mocným soundtrackem celých generací fanoušků. Zrodili se KISS.

KISS doslova změnili tvář rocku. Přinesli a definovali zcela nové pojetí koncertního vystoupení. Už jsme to slyšeli mnohokrát: „Chtěli jste to nejlepší, a tady to máte, nejslavnější kapela v zemi...!“ To se stalo

jejich bojovým pokřikem, který používají dodnes. Razili si svou vlastní cestu ke hvězdám a vytrvali na ní, zůstali věrni sami sobě a nenechali se ovlivnit měnícím se hudebním vkusem ani módními výstřelky. KISS ztělesňují opravdový americký příběh, úspěch vydřený vlastní tvrdou prací, krev, pot a rock-and-roll. Stali se už neodmyslitelnou součástí americké popkultury vedle takových legend, jako je Elvis Presley, James Dean a Marilyn Monroe.

Nejenže se skupina i její členové stali ikonami, KISS, to je také obchodní značka. Pyšní se katalogem, který obsahuje více než tři tisíce oficiálně patentovaných výrobků – od rakví KISS po hrací automaty na pinball. Skupina za posledních třicet pět let vydělala prodejem těchto výrobků či na poplatcích za licence na ně přes pět set milionů dolarů. KISS jsou dnes světově známi od Tokia až po Moskvu. Ale této slávě předcházely skromné začátky a tvrdá dřina.

Třicátého ledna 1973 KISS vystoupili na svém prvním veřejném koncertě v podniku jménem Coventry v newyorské čtvrti Queens. Lístky stály jen pár dolarů a kapela měla štěstí, že se na koncertě objevilo aspoň pár lidí. Beatles kdysi vystupovali v omšelém Cavern Club a KISS začínali podobně – mezi špinavými a oprýskanými zdmi laciného podniku. Tihle paličatě sebevědomí kluci nikdy nepochybovali o tom, že prorazí a proslaví se, a svá první vystoupení pro pár lidí odehráli, jako by vystupovali ve vyprodané Madison Square Garden – což se jim splnilo za pouhé čtyři roky, které utekly jako voda. KISS byli rozhodnuti uspět za každou cenu, měli smělé sny a dostatek elánu a odhodlání tyto sny splnit. Předsevzali si docela prostý úkol – chtěli dobýt svět. Cesta na vrchol byla hrbolatá a nesnadná. Hudební kritici je zatracovali a pro armádu rodičů se KISS stali jednoznačně veřejným nepřitelem číslo jedna. Ale přes veškerou nepřízeň osudu, která by méně odhodlané odradila, tihle čtyři obyčejní hudebníci dokázali nemožné a stali se světově známými rockovými hvězdami. Než jim světová proslulost umožnila vyprodat několikrát po sobě Madison Square Garden v New Yorku či zaplnit obrovské stadiony v Austrálii a Brazílii, museli se KISS mnohé naučit při vystupování v malých klubech – v Coventry v Queensu, v Daisy v Amityvillu na Long Islandu a také v newyorském hotelu

Diplomat. Tam jsou základy, na kterých dodnes stojí jedna z nejoblíbenějších a také „nejtrvanlivějších“ rockových skupin.

Zkuste si to představit. Pravděpodobnost, že se z člověka stane rocková hvězda, je asi jedna ku milionu. U skupiny, jejíž členové nosí make-up a výstřední kostýmy a vypadají, jako by přiletěli z jiné planety, je ta pravděpodobnost ještě menší. Mimořádný komerční úspěch KISS v roce 1974 je tedy vlastně zázrak.

Ovšem nejedná se o zázrak, který se přihodil jen tak zničehonic a přes noc. Příběh KISS, to byla těžká cesta, vyžadující odvahu a odhodlání, houževnatost, neúnavnost a přísnou pracovní morálku, silné ambice a neutuchající „tah na branku“. Úspěch KISS je úžasným příkladem splnění amerického snu. KISS rekordní rychlostí dokázali prakticky nemožné. Kritici je očerňovali a tvrdili, že se jedná jen o humbuk, na který všichni brzy zapomenou, mnozí je vnímali jako pouhý vtíp, ale KISS se snažili dál a pevně věřili, že si nakonec své místo mezi hvězdami rocku vybojují. Za méně než tři krátké roky KISS prodělali obrovskou změnu. Na začátku hráli pro méně než deset lidí v zapadlém klubu v Queensu, a neutekly ani tři roky a začali vyprodávat obrovské stadiony po celé Americe. Jejich čtvrté album, *KISS Alive!*, předčilo veškerá očekávání i skromné úspěchy předchozích alb. Prodal se ho přes čtyři miliony kusů. Velice úspěšný singl k tomuto albu s živou verzí písně „Rock and Roll All Nite“ se vyšplhal do první desítky hitů a stal se důležitým milníkem v kariéře KISS. Den po dni narůstal počet neúnavných pěšáků Armády KISS a členové kapely nadále upevňovali svůj těžce vybojovaný status jedné z nejpracovitějších a nejúspěšnějších rockových skupin.

Poznat prostředí a okolnosti, z nichž umělec vyšel – ať už se jedná o popis bombastického vzestupu bývalého řidiče nákladáku z Memphisu (jménem Elvis Presley) nebo zdokumentované formativní roky Beatles z období získávání ostruh v německém přístavním městě Hamburku –, významně pomáhá pochopit podstatu jeho tvorby. Pro KISS to platí také. Je to příběh čtyř jedinečných osobností, které nemají společného nic víc než to, že propojily nespoutaný rock se stylizovaným divadlem. Na své cestě se KISS dopustili řady chyb, některé příležitosti promeškali,

ale přes všechny přešlapy nakonec zvítězili a zařadili se mezi hvězdy světového rocku.

Mluvil jsem se všemi členy kapely, s manažerem Billem Aucoinem, s producenty, zvukaři, bedňáky a dalšími lidmi z týmu, s majiteli klubů, členy skupin, které s KISS vystupovaly na turné, s pořadateli koncertů, promotéry, návrháři scény i kostýmů, se zástupci pro jednání s tiskem, s fotografy i výtvarníky, s hudebními publicisty, se zaměstnanci nahrávacích společností, rozhlasových stanic, s pracovníky managementu, marketingu i reklamy. Ti všichni sehráli v tomto příběhu bombastického vzestupu jedné skupiny svou roli, takže je to i jejich příběh.

V SEDMDESÁTÝCH LETECH už neexistovali Beatles. Tragická událost na festivalu v Altamontu v roce 1969, při které tři sta tisíc lidí na vlastní oči vidělo, jak příslušník Hell's Angels brutálně zabil návštěvníka koncertu Mereditha Huntera přímo uprostřed vystoupení Rolling Stones, představovala poslední ránu pro generaci květinových dětí, které vyznávaly lásku a mír, a předznamenala začátek mnohem tvrdšího a méně laskavého desetiletí. V Bílém domě seděl Richard Nixon. Celé Spojené státy zachvátilo ženské hnutí, které vedla Gloria Steinemová. Nejoblíbenějším pořadem v americké televizi se tehdy stal slavný *All in the Family* – satirický seriál, který komentoval společenské jevy ústy bigotního Archieho Bunkera.

Hudba se také posunula jinam, vzdálila se od nevinné popové bujarosti Beatles, od protestsongové polohy Boba Dylana i psychedelického rocku Jefferson Airplane, Quicksilver Messenger Service, Moby Grape a Grateful Dead. Do módy se dostal progresivní rock prosazovaný anglickými kapelami Yes, Genesis, King Crimson a Emerson, Lake & Palmer. Toto hudební tažení se vyznačovalo instrumentální virtuozitou a komplikovanou stavbou písní. V prosluněné jižní Kalifornii se zase rozmohlo hnutí autorských zpěváků. Mezníkem se stalo mnohonásobně platinové album *Tapestry* Carole Kingové, po něm se objevila celá vlna „akustických trubadúrů“ jako James Taylor, Cat Stevens, Joni Mitchellová, Jackson Browne, Jim Croce a Harry Chapin.

V Anglii se formovala hudební revoluce. Scénu zde ovládl glam rock a jeho představitelé David Bowie, Slade, T. Rex a Mott the Hoople. Tento směr propojil divokou imaginaci, androgynní sexualitu a futuristické texty. Na východě Států sílil vliv undergroundové scény a protopunku. Do arzenálu skupin New York Dolls, MC5 a Iggy & The Stooges patřila drzost, anarchie, syrová rebelie a dekadentní výstřednosti. Alice Cooper si vypůjčil prvky z bohaté tradice pařížského divadla Grand Guignol, objevil mezeru v rockovém vesmíru a strhl celý střed USA, ačkoli se zdánlivě obracel jen na „vyvržence společnosti“, kterým nabídl kombinaci hororových jevištních prvků s působivými písněmi vyjadřujícími rebelii, frustraci a odcizení.

Uprostřed téhle schizofrenní hudební krajiny vznikla skupina KISS a zkoušela pilně sedm dní v týdnu ve zchátralém podkroví na dolním Manhattanu. Její členy tehdy živilo pouze tvrdohlavé odhodlání a víra v sebe sama. Měli velká očekávání a ještě smělejší sny. Už se viděli v pomyslné síni slávy vedle Beatles, Rolling Stones a Who. Ale pojďme se vrátit o pár let zpět, do dob, než se KISS podařilo dosáhnout skutečné rockové nesmrtnosti.

1

SETKÁNÍ

Ocitáme se v roce 1970. Osmnáctiletému Stanleyemu Eisenovi (který se později přejmenuje na Paula Stanleyho) se právě rozpadla kapela stejně jako jednadvacetiletému Genu Kleinovi (z toho se zanedlouho stane Gene Simmons). Oba se rozhodují, co v hudbě podniknou dál. Zasáhne osud a svede Paula a Gena dohromady v bytě Stephena Coronela ve Washington Heights, v jedné části newyorského Manhattanu.

GENE SIMMONS: Stephen Coronel byl můj nejlepší kamarád. Chodili jsme spolu do školy a hráli v několika kapelách jako Long Island Sounds, Love Bag a Cathedral.

STEPHEN CORONEL (KAMARÁD A BÝVALÝ SPOLUHRÁČ GENA A PAULA): V roce 1970 jsem se u Brooka Ostrandera v bytě v New Jersey setkal s Genem a mluvili jsme o tom, že dáme dohromady zase nějakou kapelu. Potřebovali jsme především zpěváka, ale nejradši někoho, kdo umí zpívat i hrát. Snažil jsem se vymyslet, kdo by se nám tak mohl hodit.

PAUL STANLEY: Se Stephenem jsem předtím hrál v kapele s názvem Tree. Já na doprovodnou kytaru, Stephen na sólovou kytaru a s námi Marty Cohen na basu a Stan Singer na bicí.

GENE SIMMONS: Viděl jsem je hrát v jednom undergroundovém klubu poblíž Harlemu a úplně mě dostal doprovodný kytarista, kluk jménem Stanley Eisen. Zpíval „Whole Lotta Love“ a „All Right Now“ a půso-

Stephen Coronel, který má na svědomí seznámení Gena Simmonse
a Paula Stanleyho, Americana Hotel, New York City, 1979 (Ken Sharp)

bil ohromně přesvědčivě. Uměl se pohybovat na jevišti, vypadal dobře a měl vysoký hlas jako Robert Plant.

STEVE CORONEL: Napadlo mě, že bychom do té naší nové kapely mohli vzít Stana, tak jsem Genovi navrhl: „Co kdybych tě seznámil s tím Stanem?“ Zavolał jsem Stanovi a povídám mu: „Já a Gene se s tebou chceme sejít.“ Bylo pozdní léto, konec srpna 1970, a já je oba pozval k sobě domů do bytu na Washington Heights. Sešli jsme se u mě v obývací, který jsem měl vymalovaný lesklou černou barvou, což bylo na rok 1970 dost výstřední.

NEAL TEEMAN (KAMARÁD PAULA STANLEYHO A JEHO SPOLUHRÁČ ZE SKUPINY UNCLE JOE): Představ si Ozzyho Osbournu v nejvykrmnější fázi – přesně takhle tenkrát vypadal Gene. Byl velice mohutný a měl na sobě dlouhý kabát, který nikdy nesundával.

GENE SIMMONS: Bydlel jsem v South Fallsburgu ve státě New York. Byl jsem tlustý a obrovský. Nosil jsem bradku a lacláče. V té době jsem vážil přes sto kilo. Vlastně jsem ani nebyl tak tlustý jako spíš celkově mohutný.

STEVE CORONEL: Pamatuju se, jak jsme s Genem čekali, až Stanley Eisen zazvoní u mých dveří. Hrál jsem s oběma z nich v různých kapelech, ale nedokázal jsem odhadnout, jak si ti dva sednou. Když jsem otevřel dveře, Stan se usmíval, nachystaný na přátelskou návštěvu. Pamatuju se, že mi řekl ahoj a podíval se na Gena, který stál u okna v obýváku opřený o radiátor vedle mé postele. Postel byla asi metr nad zemí, protože pod ní jsem měl dvě bedny Marshall, a nahoře na posteli ležela moje červená kytara Gibson ES 330. Stan byl velmi zdvořilý. Přešel přes pokoj k Genovi, aby se s ním seznámil.

GENE SIMMONS: Stephen povídá: „Gene, tohle je Stanley Eisen, taky píše písničky.“ Já do té doby nikdy nepotkal nikoho, kdo by jako já psal písničky. Myslel jsem si, že jsem jediný na světě, kdo skládá. Tak mě ohromilo, že jsem se sám naučil hrát na kytaru a na basu a sám jsem začal skládat, že jsem měl pocit, že se to ještě žádné lidské bytosti nepodařilo.

STEVE CORONEL: Usmáli se na sebe, podali si ruce a začali si povídat o tom, jak se viděli na různých koncertech, kde účinkovali v kapelách, v nichž jsem s jedním nebo druhým z nich hrál. Doplnoval jsem jejich vzpomínky různými poznámkami, aby hovor hladce plynul. Stan měl rád Move a Gene měl rád Beatles. Čekal jsem, jak se Stanley bude Genovi líbit, když jsem mu ho doporučil.

GENE SIMMONS: Řekl jsem mu: „Tak mi ukaž, co umíš.“ Myslím, že se mu to moc nelíbilo, připadalo mu to arogantní.

STEVE CORONEL: Stan vzal kytaru a zahrál nám pár svých písniček a taky jednu od Move, kterou jsme vůbec neznali. Zahrál taky svou skladbu „Sunday Driver“, dost ovlivněnou právě Move, ale zněla sakra dobře.

GENE SIMMONS: „Sunday Driver“ se mi moc líbila, úplně mě ohromilo, jak dobrou měla stavbu a jakou měla melodii. Z hlediska textu působila spíš britsky, jako „Eight Days a Week“ nebo „Hard Day's Night“ od Beatles. A taky se mi hodně líbil jeho hlas.

STEVE CORONEL: Stanovy písničky nebyly jednoduché, ale zpíval je s fantastickou jistotou – podobně jako Gene, když mně a Sethovi Dogramajianovi pár let předtím přehrával svoje skladby. Pamatuju se, jak se Gene choval. Seděl, paže měl založené na hrudi a poslouchal s hlavou nakloněnou na stranu. Podle mě Stanovy písničky zněly skvěle.

Gene skládal spíš popovější věci. Melodie měl durové a vkus trochu eklektický. Gene neuvažoval v hardrockových nebo bluesově laděných vokálech. Bluesrockoví zpěváci k písniím v té době přistupovali rozhodně jinak než Gene. Takže poslouchat Stana a jeho pojetí byl pro mě i pro Gena zážitek.

NEAL TEEMAN: Pak zahrál pár písniček Gene. Řval u toho, jako by to měl slyšet celý barák. *[smích]*

PAUL STANLEY: Zahrál jednu svou písničku, a upřímně řečeno, moc velký dojem na mě neudělal. Gene měl takový měkký melodický hlas, který se od té doby hodně změnil. Na začátku se jeho hlas hodně podobal Paulu McCartneymu, což vlastně chtěl. Paul byl jeho idolem.

GENE SIMMONS: Moje písničky Stana vůbec nebraly, zdály se mu takové nedotažené.

STEVE CORONEL: Podle mě Paulovy skladby zněly mnohem líp. A taky mnohem líp zpíval. Když Paul dohrál, Gene poznamenal: „Jo, to je celkem slušný.“ Byl šíleně naštvaný a skoro to nedokázal skrýt. Musel si nerad přiznat, že Paul je fakt výborný. Paulovi přišlo Genovo chování protivné. Gene působí trochu konfrontačně, když se mu něco nezamlouvá.

PAUL STANLEY: Gene mě víc než hudbou zaujal svým nesympatickým chováním. Fakt mi vůbec nesedl.

GENE SIMMONS: Já Paulovi vůbec nebyl sympatický. Připadal jsem mu arogantní. Nejspíš si v duchu říkal: „Co si sakra o sobě myslíš?“ Jenomže já pořád nemohl uvěřit, že někdo jiný než já má odvalu prohlásit: „Já taky skládám písničky.“ Nechtěl jsem se chovat nepřátelsky, ale v té době jsem si tak věřil a tak jsem byl zahleděný do sebe, že jsem ostatní lidi prakticky nedokázal vnímat. Souvisí to s tím, že jsem jedináček. Navíc pocházím z jiné země. Neměl jsem bratry ani sestry, se kterými bych musel umět vyjít. Matka během druhé světové války přežila nacistický koncentrační tábor. Otec nás brzy opustil. Žil jsem jenom s mámou, a ta musela od rána do noci pracovat. Nedá se nic dělat, ale takový kluk prostě pak musí jít za vším jako buldok, pokud to chce někam dotáhnout.

PAUL STANLEY: Dlouholetým přátelstvím často předchází vzájemná

averze. Prostě jsme si vůbec nesedli, ale rozhodně jsem se tím nijak netrápil a v noci jsem klidně spal.

STEVE CORONEL: Když Stan odešel, všechno jsme probrali. Vypadalo to, že Paul Gena vůbec nenadchnul. Nechápal jsem, co se mu nezdá, kritizoval ho za všechno možné, ale podle mě neměl pravdu. Pak mi došlo, že Gene ho prostě vnímá jako konkurenci. Možná to ohrožovalo jeho muzikantské sebevědomí.

NEAL TEEMAN: Pamatuju se, jak jsme po tom setkání jeli s Paulem domů autem a on pořád jen opakoval: „Co si ten vůl o sobě sakra myslí?“ Fakt ho naštvál. Paul se na to setkání těšil, bral to přátelsky, ale Gene se choval, jako by šlo o nějakou konfrontaci, souboj *Kdo z nás je lepší?*. To Paula podle mě hrozně otrávil.

PAUL STANLEY: Nelíbil se mi a řekl jsem hned Steveovi, že nemám nejmenší zájem hrát s ním v kapele. Ale po nějaké době se hrany obrousily. Člověk časem zjistí, jaký ten druhý doopravdy je. Když se dva kameny o sebe dostatečně dlouho třou, ohladí se a všechno drsné zmizí. A stejné je to s lidmi. Pokud s někým dlouhodobě pracuješ, časem si s ním vytvoříš vztah jako třeba s bráchou. Prostě se naučíš rozlišovat, co je důležité.

STEVE CORONEL: Paul a Gene si spolu za pár dní promluvili a dohodli se, že je pro ně oba v kapele místo. S Genem jsme do té doby nehráli s mnoha muzikanty a neznali jsme moc takových, kteří by nějak vybočovali. Žádný z nich neskládal vlastní věci, takže setkání s Paulem bylo něco nového. Gene si musel přiznat, že ještě někdo kromě něj umí skládat, zpívat a hrát. Až do té doby se Gene považoval za nejtalentovanějšího muzikanta hned po Beatles. Zavolali jsme nakonec Paulovi znova a pozvali jsme ho, aby se ještě jednou setkal s námi a také s Brookem Ostranderem, jedním klávesákem, kterého znal Gene, tentokrát abychom si nejen promluvili, ale taky zajamovali.

Sešli jsme se doma u Brooka Ostrandera v New Jersey a všechno pěkně klapalo. Paul byl rád, že zase bude mít kapelu a že si může s někým zazpívat dvojhlasně. Gene si spolupráci s Paulem užíval, krotil svoje ego a nedělal žádné problémy. Oba to mysleli fakt vážně, chtěli prorazit a proslavit se, to měli společné. Jejich hudební schopnosti se

navíc vhodně doplňovaly, jeden třeba zpíval sólo a druhý ho doprovázel, a pak se klidně mohli vyměnit.

Tohle vzájemné oťukávání pokračovalo v podkrovních prostorách na Canal Street. Užili jsme si spoustu srandy, a to Paula s Genem sblížilo. Tak se začalo rozvíjet jejich přátelství, díky legraci a chytrému humoru. Mít kapelu je ohromná zábava. Uživat si tvorbu, proces tvoření metodou pokusu a omylu, což k tomu neodmyslitelně náleží. A taky někam patříš, máš kamarády. Jdeš po ulici a víš, že jsi s někým spojený. Vlastně měli kluci dost společného, vyrůstali v podobném rodinném prostředí v Queensu, byli židovského původu a taky měli docela shodný hudební vkus.

GENE SIMMONS: S Paulem jsme měli podobný vkus, ideály i pracovní nasazení, ale jinak jsme byli každý úplně jiný. Jsme odjakživa dvě různé strany jedné mince. Když jsem s ním začal spolupracovat, uvědomil jsem si hned, jak je jiný a jak důležitý díl skládačky tvoří. Paul pevně věřil, že bude mít úspěch, a já to cítil úplně stejně.

PAUL STANLEY: Úspěch byl pro nás oba na prvním místě. Gene byl chytrý a ctižádnostivý, ochotný skutečně tvrdě pracovat, aby něčeho dosáhl, nejen o tom mluvit. Inteligence a nasazení člověka dostane dál než pouhý talent, který se neubírá naprosto konkrétním směrem. Gene byl otevřený novým nápadům a velmi talentovaný. Pokud dva lidé skutečně spolupracují, je to mnohem víc, než když jen pracují vedle sebe, tím se šance na úspěch mnohonásobně zvyšuje. Člověk totiž velice, ale fakt velice obtížně dosahuje některých cílů sám. Na něco je zkrátka zapotřebí tým.

WICKED LESTER

V roce 1972, dva roky po svém prvním setkání, žili jak Paul Stanley, tak Gene Simmons od výplaty k výplatě a ani o kousek se nepřiblížili rockové slávě.

PAUL STANLEY: Trávil jsem spoustu času v jednom krámku u nás za rohem, který se jmenoval Middle Earth. Prodávali tam různé psychedelické kuřácké potřeby, balící papírky, vodní dýmky... V zásadě tam měli na skladě veškeré vybavení pro hippies. Jednou jsem tam zase zašel a prodavač mi řekl, že tam chvíli předtím nakupoval někdo z Electric Lady Studios. Úplně jsem nadskočil, protože jsem strašně obdivoval Jimiho Hendrixe, a tohle bylo jeho úžasné nové nahrávací studio. Prodavač dodal, že pro mě získal kontakt, a dal mi na kousku papírku napsané jméno Ron a telefonní číslo.

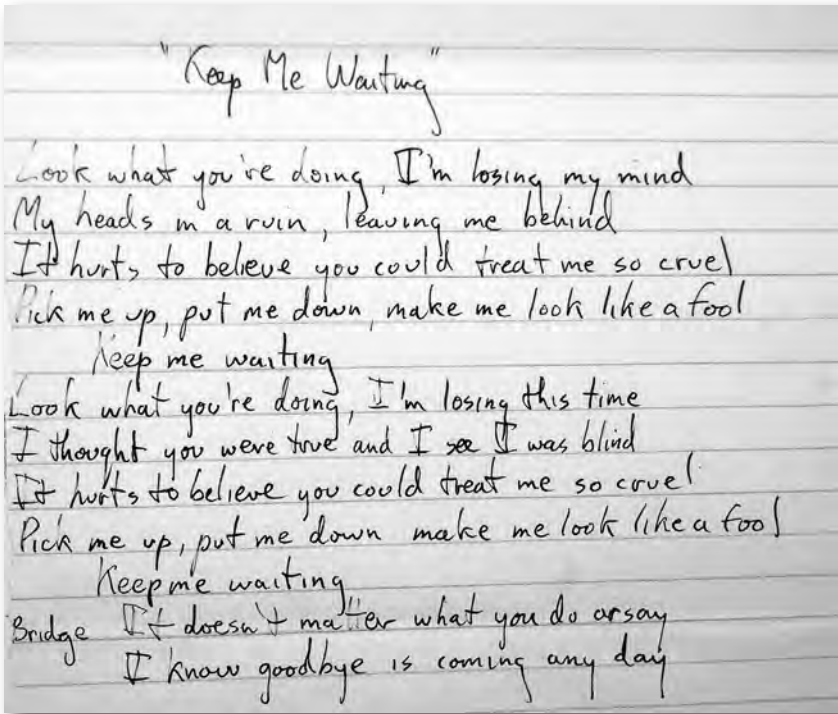
Zavolał jsem do studia a řekl: „Mohł bych mluvit s Ronem?“ Osud tomu chtěl, že spojovatelka v ústředně se zeptala: „Který Ron? Shaimon Ron nebo Ron Johnsen?“ Tak jsem zvolil jméno, které mi znělo trochu povědoměji, a odpověděl jsem, že chci spojit s Ronem Johnsenem. Přepojila mě na sekretářku Rona Johnseny a té jsem vysvětlil, že mám kapelu a že bych chtěl, aby si nás Ron přišel poslechnout. Volal jsem tam mockrát, protože Ron nikdy nepřišel k telefonu, ani se mi pak neozval. Nakonec jsem po několika týdnech na někoho ve studiu vyjel: „Vyřídte Ronovi, že kvůli lidem, jako je on, se rozpadají

výborné kapely, jakou mám já.“ Tím jsem ho asi nějak dostal, protože se mi konečně ozval. *[smích]*

Když jsem pak mluvil s Ronem, zjistil jsem, že v krámku Middle Earth nikdy nebyl. To číslo tam tenkrát nechal Shaimon Ron, vrchní údržbář v Electric Lady. Takže to nakonec dopadlo tak, že se na nás do našeho podkroví v Chinatownu přišel podívat zvukař Ron Johnsen. Tenkrát jsme se ještě jmenovali Rainbow, což se později změnilo na Wicked Lester. Řekl nám tehdy: „Kluci, jste dobrý, jako třeba Three Dog Night.“ *[smích]* Nám to připadalo jako ohromná pochvala, rozhodně lepší, než kdyby řekl, že nestojíme za nic. Takže takhle jsme se dostali do Electric Lady. A projít skrz ty velké bezpečnostní dveře do téhle legendární svatyně, to pro nás znamenalo něco úžasného.

Po setkání s Ronem uběhlo ještě hodně času, než jsme se ve studiu dostali k natáčení alba Wicked Lester. Pracovali jsme ve zvláštním režimu, což znamenalo, že za nahrávání ve studiu nic neplatíš, ale pořád musíš čekat, kdy se tam náhodou udělá volno. My jsme využívali každé volné časové skulinky, abychom nahrávali co nejvíc. Někdy jsme na téhle děsné nahrávce, z níž vzniklo album Wicked Lester, pracovali třeba dvacet čtyři hodin v kuse. Protože se album dělalo za těchto podmínek, trvalo skoro rok, než jsme jej dokončili. Dělalo se tak dlouho, že když se zrovna v tom týdnu, kdy jsme se dostali k nahrávání, stala hitem písnička se sitárem, tak jsme si taky nahráli písničku se sitárem. Nakonec z toho vzniklo album bez jakékoliv koncepce.

GENE SIMMONS: Samozřejmě že uvnitř kapely panovalo napětí. Všichni jsme se ale zoufale snažili udržet skupinu pohromadě. Měli jsme bubeníka, Tonyho Zarrellu, absolutně skvělý kluk, ale neměl ani ponětí o nějaké koncepci nebo zaměření kapely. Paul zase nevycházel s mým starým kamarádem ze školy, Stevem Coronelem. Stephen se dost s Paulem pohádal na téma Paulovy přehnané sebejistoty: „Co si sakra o sobě myslíš? Myslíš si, že máš snad nějakou podělanou auru nebo co?“ A Paul odpověděl: „Jo, přesně to si myslím.“ Paul měl prostě hodně vysoké sebevědomí a neúmyslně tím Stevea strašně štvál. Jinak ale kapela byla naprosto čistá – nikdo nic nebral. Ne jako v KISS, kluci

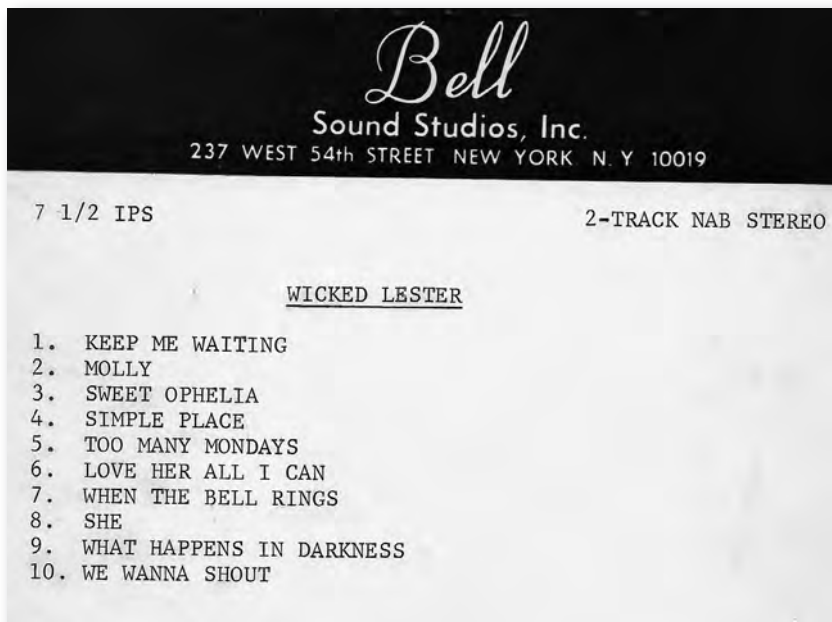

Originální rukopis Paula Stanleyho, text písně skupiny Wicked Lester
 „Keep Me Waiting“ (se souhlasem Rosse Koondela)

z Wicked Lester nebyli jako Ace (Frehley) nebo Peter (Criss), kteří měli problémy s chlastem a drogami od samého začátku.

Wicked Lester odehráli jen pár živých koncertů a všichni byli na mizině. Díky laskavosti Rona Johnseny si Gene a Paul mohli vydělat trochu peněz při různých nahrávacích frekvencích v Electric Lady Studios. Tyto muzikantské učednické lekce poskytly našim dvěma budoucím rockovým hvězdám praktické zkušenosti a zasvětily je do hudebního průmyslu.

GENE SIMMONS: S Wicked Lester jsme se pomalu dostali do stadia, kdy to vypadalo, že se kapela co nevidět rozpadne. Jednoho dne jsme přišli do

Krabička na pásek s nahrávkou Wicked Lester (se souhlasem Brada Estry)

naší zkušebny a zjistili jsme, že nám někdo ukradl veškerou aparaturu. To nás úplně dostalo. Potřebovali jsme peníze na novou aparaturu. Ron Johnsen byl hlavní zvukař v Electric Lady Studios v Greenwich Village. Natočil třeba s umělcem jménem Lobo hit „Me and You and a Dog Named Boo“, nebo se zpěvačkou Little Eva píseň „The Locomotion“. Produkoval také album Wicked Lester, které mělo vyjít u Epic Records. Velkou náhodou Ron tehdy nahrával s Chelsea, skupinou Petera Crisse, která vydala album u společnosti Decca. Ron Johnsen byl tak moc hodný, že nám řekl: „Kluci, nemůžete se tu jen tak flákat, taky určitě potřebujete peníze. Seženu vám nějakou práci ve studiu při nahrávání.“ A opravdu jsme začali pracovat při nahrávacích frekvencích. Hrál jsem třeba na basu na demosnímku jedné černošské zpěvačky. Nezpívala špatně, ale ta její písnička podle mě za nic nestála. Ron produkoval nějaké začínající umělce a zadával nám postupně víc a víc práce, až jednou povídá: „Kluci,

potřebuju, abyste tohle zazpívali. Zvládnete to?“ Mezi námi, já a Paul jsme výborně dokázali zpívat dvojhlasně ve stylu Everly Brothers. On zpíval první hlas a já druhý, nebo klidně naopak.

PAUL STANLEY: Přišlo to zcela neformálně, protože tam obvykle zpíval každý, kdo měl nohy a dokázal dojít do studia. Já to vlastně ani nepovažoval za studiovou práci, protože si nás nikdo nepozval kvůli tomu, co umíme nebo s čím máme zkušenosti. Prostě nám jen tak hodili kost a my se chytli a dostali i trochu peněz. A tou trochou peněz myslím opravdu málo, protože placené to fakt bylo spíš symbolicky.

Jedna zpěvačka, se kterou Ron Johnsen pracoval, se jmenovala Lyn Christopherová. Ron produkoval album Wicked Lester a zároveň v té době nahrával s Lyn a jejím tehdejším manželem Lou Ragusou.

LYN CHRISTOPHEROVÁ: Potřebovali jsme na mé album sehnat sborové vokály a Ron mi řekl: „Znám dva kluky, co to výborně zvládnou.“ Gene a Paul zpívají ve dvou písničkách, „Celebrate“ a „Wedding“. Byli oba moc milí a zpívali nádherně. Paul odjakživa každého povzbuzoval. Opakoval mi: „Jsi krásná a určitě prorazíš.“

PAUL STANLEY: Lyn měla smlouvu s Paramount Records, nahrávala velmi jemnou a poklidnou hudbu, ale naprosto skvěle vypadala. Kdykoliv přišla do studia, když zpívala nebo jen tak sledovala, jak jde práce, nemohl jsem si pomoci a nedokázal jsem z ní spustit oči. Tak byla krásná.

LYN CHRISTOPHEROVÁ: Gene a Paul tehdy vůbec poprvé dostali zaplacení za to, že zpívali na nějaké nahrávce. Prožívali se mnou to vzrušení, že natáčíme album pro významnou společnost. Myslím, že to tenkrát vnímali stejně jako já s velkou pýchou.

GENE SIMMONS: Když to album vyšlo, poprvé jsme se s Paulem objevili na opravdové desce, a dokonce jsme tam byli i uvedeni jako Gene Simmons a Paul Stanley. Úžasné jsme to prožívali, že jsou naše jména uvedena na nějaké desce.

PAUL STANLEY: Taky jsme zpívali na desce Tommyho Jamese v písni nazvané „Celebration“. Vzpomínám si, že jsem hrál na tamburínu a zpíval. V té době se ve studiu nahrávalo hodně různé muziky. Tommy si na albu dělal koproducenta a spolupracoval se zvukařem Ralphem Mossem, který nám také pomáhal s albem Wicked Lester.

GENE SIMMONS: Taky jsme nahrávali s Mr. Gee Whiz. Byla to velmi podivná hudba, takový eklektický pop. Když se na to podívám zpětně, pracovat na nahrávání cizích desek mě sice bavilo, ale vyneslo nám to jen velmi málo. Ani jsme netušili, kolik bychom za to měli dostat. A bylo nám to vlastně docela fuk, nevěděli jsme, že existují nějaké předpisy odborů. Pokud se dobře pamatuju, za tříhodinové nahrávání se platilo devadesát dolarů. My jsme v Electric Lady Studios prakticky žili. Byla to pro nás škola života. Ani to vlastně nebylo náročné, šlo spíš o takový křest ohněm. Pobývali jsme ve stejných prostorách s lidmi, které běžný člověk vidí jen v časopisech, v televizi nebo v koncertních sálech. Ve studiu třeba pracoval Stephen Stills a líbila se mu moje basa Fender. Měl jsem na ní snímač Gibson pickup, což jí dodávalo zcela zvláštní jasný zvuk. Později mi za ni zaplatil tři sta, prostě jen sáhl do kapsy a vytáhl bankovky v hodnotě tři sta dolarů. To jsem nikdy v životě neviděl. V tu dobu tam také nahrávali Tonto's Expanding Headband, což byli dva muzikanti, Malcolm Cecil a Bob Margouloff. Hráli takovou syntezátorovou hudbu, a to v dobách, než s tím začal Rick Wakeman nebo kdokoliv jiný. Tihle dva pak hodně rozsáhle spolupracovali se Steviem Wonderem.

Electric Lady Studios v čísle 52 na West Eighth Street v Greenwich Village se oficiálně otevřelo v srpnu 1970. Studio navrhl architekt a akustik John Storyk a postavil ho pro legendárního kytaristu Jimiho Hendrixe. Za roky existence studia poctila jeho posvátné prostory celá plejáda muzikantských hvězd včetně Led Zeppelin, Rolling Stones, Johna Lennona, Davida Bowieho, Boba Dylana, AC/DC a Rush.

GENE SIMMONS: Práce v Electric Lady Studios mi přišla dost zvláštní, protože studio bylo pod zemí. Poprvé v životě jsme si vůbec neuvědomovali, jestli je den nebo noc. Připadalo mi to jako jakési velké mravenišťe, kde neexistuje nic jiného než úkol nakrmit královnou. Každý přesně ví, co má dělat. V podzemí není světlo, není tam den a všichni se soustředí jen na jedno – na hudbu. Jestli je někdo slavná hvězda, jde stranou. To studio má prostě úžasnou atmosféru. Nechal ho vybudovat Jimi Hendrix a bylo to tam hodně zajímavé. Jedna z nástěnných maleb třeba

ELECTRIC LADY Studios ...Salutes

Lee Michaels	Tom Chapin
Roberta Flack	Bulldog
J. Geils Band	Robert Klein
Led Zeppelin	Stevie Wonder
Lobo	Melanie
Mandrill	Coasters
Persuasions	Cat Mother
Cat Stevens	Mark James
Montreaux Festival	Tommy James
Muddy Waters	BJ Thomas
Blood, Sweat & Tears	Birdsong
Delaney	John Mayall
Richie Havens	Dion & The Belmonts
Barry Mann	Wicked Lester
Jeff Beck	Peter & Gino

... and all our friends in
the music industry

52 West 8th St., New York, N.Y. (212) 777-0150

Propagační inzerát Electric Lady Studios, kde je uvedena i Genova a Paulova skupina Wicked Lester (se souhlasem Rosse Koondela)

znázorňovala takovou sexy astronautku v bikinách, která řídila kosmickou loď. S Paulem jsme pracovali ve studiu A a B. Tam jsme také nahráli album Wicked Lester. A později jsme v obou studiích natáčeli jako KISS.

PAUL STANLEY: Krása Electric Lady Studios spočívala v tom, že tam nikde nevisely hodiny a nebyla tam žádná okna. Takže člověk odtamtud neodcházel, dokud nebylo hotovo, nebo až když místo něj přišel natáčet někdo jiný. Někdy prostě člověk pracoval celý den a celou noc a pak šel pryč jenom proto, že přišla nahrávat jiná kapela.

GENE SIMMONS: S Paulem jsme se po Electric Lady pohybovali pořád, i když jsme zrovna nepracovali na albu Wicked Lester. To jsme se tam jen tak poflakovali, posedávali na gauči, poslouchali a nasávali atmosféru.

PAUL STANLEY: Byla to velká škola. Tam se to všechno odehrávalo. Mě na tom bavilo, že jsem se mohl volně pohybovat mezi studií a nikdy jsem nevěděl, na koho narazím. Prostě jsem třeba na chodbě potkal někoho, koho jsem hodně obdivoval, nebo jsem vešel do studia a tam zrovna pracoval nějaký můj idol. Kdykoliv, čtyřicet hodin denně se tam mohli objevit třeba Led Zeppelin, Rolling Stones, Mountain, Jeff Beck, Stevie Wonder, David Crosby a Steve Stills, prostě kdokoliv. Pamatuju se, jak jsem jednou dorazil do studia a zrovna tam s Eddiem Kramerem něco vytvářel Mick Jagger. Taky si pamatuju, jak se tam mixovalo *Rockin' the Fillmore* a jak jsem o tom mluvil s Jimmym Pagem.

GENE SIMMONS: Jeff Beck pracoval se Steviem Wonderem na jedné verzi „Superstition“. Seděl jsem zrovna na záchodě v Electric Lady Studios, když tam asistent přivedl k pisoáru Stevieho Wondera. Úplně jsem se rozklepal – já si tu sedím na hajzlíku a kousek ode mě je Stevie Wonder. Kdyby mi tenkrát někdo řekl, že budu jednou se Steviem ve studiu a budu mu broukat melodii, kterou má zahrát na foukací harmoniku na verzi „Deuce“ od Lennyho Kravitzte (objevila se na albu *KISS My Ass*), říkal bych si na hlavu, že se musel naprosto zcvoknout.

PAUL STANLEY: V Electric Lady jsem prožil roky, od dnů Wicked Lester až po období KISS. Vždycky mě to tam moc bavilo a hodně jsem se tam naučil.

Gene a Paul si uvědomili, že ačkoli mají Wicked Lester podepsanou smlouvu s Epic Records, s touhle skupinou nikdy neuskuteční své muzikantské sny. Smlouvu s Epic Records tedy pustili k vodě a skupina Wicked Lester se rozpadla.

GENE SIMMONS: Paul ani já jsme s albem Wicked Lester nebyli spokojení. Písničky byly v pohodě, ale vůbec to nemělo šmrnc, jakým se tenkrát vyznačovaly britské kapely. Znělo to spíš jako hippie kapely ze

západního pobřeží. Podobalo se to Three Dog Night nebo Doobie Brothers. Taková všehochuť to byla. Skupiny jako The Who nebo Rolling Stones měly svůj specifický zvuk i vizáž. Na rozdíl od nich však Wicked Lester specifický zvuk a jakoukoliv jedinečnost postrádali.

PAUL STANLEY: Problém s albem Wicked Lester spočíval v tom, že tohle Frankensteinovo monstrum se vyvinulo ve studiu. Strávili jsme nad ním rok. S producentem, který měl sice mnohem víc zkušeností než my, ale byl zaměřený zcela jinak než my. V tu dobu jsme byli více než ochotní zkusit všechno možné – a to album je toho důkazem. Je takové nejednotné, rozhárané, prostě výsledek bezcílného snažení. Když jsme ho dotočili, došlo nám, že jsme jen plýtvali časem a výsledek za to nestojí, ačkoli jsme se moc snažili.

GENE SIMMONS: Nikam jsme nesměřovali. Prostě to nesedělo. Nemělo to žádnou koncepci. Žádný pořádný nápad. Když teď slyším věci z alba Wicked Lester, tak třeba v písni „She“ hraje flétna a „Love Her All I Can“ je spíš taneční záležitost. Plácali jsme se v tom. Pak nastal moment, kdy jsme se na sebe s Paulem podívali a řekli jsme si: „Musíme kapelu rozpustit.“

PAUL STANLEY: Kapela neměla žádnou budoucnost, tak proč se zdržovat další prací na něčem, co od začátku nemá smysl? Tak jsme zcela naivně a nepromyšleně kapelu rozpustili. Nejdřív jsme řekli klukům, že už s nimi hrát nebudeme. Jeden z nich, Tony (Zarella), povídá: „Vždyť máme smlouvu. Já ji dodržím.“ A my na to: „To klidně můžeš, ale bez nás.“ Prostě jsme se od té kapely zcela odtrhli.

GENE SIMMONS: Uprímně řečeno, nedokážu vysvětlit, proč jsme to viděli tak jasně a jednoznačně. Většina lidí by se přece darovanému koni do huby nekoukala. Měli jsme nahrávací smlouvu. Dokončovali jsme album pro významný label. To musí být člověk hodně arogantní, nebo spíš posedlý, vlastně šílený, když se v téhle fázi vykašle na nahrávací smlouvu. Jenže my jsme takovou muziku dělat nechtěli. Věděli jsme, že to není správné. Tak jsme se s Paulem rozhodli pro zcela zásadní krok – rozpustit kapelu a založit si novou. Tak vznikli KISS. Připomíná mi to tu scénu z filmu *2001: Vesmírná Odysea*, jak se tam objeví monolit a lidoopi se sejdou a dotknou se ho a tím ve svém evolučním vývoji udělají zásadní zvrát.

Wicked Lester se rozpadli a já a Paul jsme neotáleli. Pořád jsme měli zkušebnu po Wicked Lester. Nájem jsem platil já, protože nikdo z ostatních neměl peníze. Paul pracoval v jednom bufetu, pak začal jezdit přes noc s taxíkem a přes den spal. Já měl přes den zaměstnání v Puerto Rican Interagency Council, což byl výzkumný projekt financovaný vládou. Vlastně jsem si tam vydělával docela slušné peníze, 23 000 dolarů ročně, což bylo v té době poměrně hodně. Přepisoval jsem texty z diktafonu a ovládal jsem práci s cyklostylem, hektografem, ormigem a všemi těmi různými stroji, kterými se tenkrát rozmnožovalo. Uměl jsem s nimi pracovat, protože jako kluk jsem na koleně vydával magazín o sci-fi a fantasy.

PAUL STANLEY: Prvním úkolem bylo ujasnit si, jakou muziku budeme hrát, což šlo velmi snadno – kytarovou. Jednou z inspirací zvuku skupiny KISS byli Humble Pie. Viděl jsem je vystupovat ve Fillmore, a když jsem pozoroval Stevea Marriotta, jak naléhavě oslovuje publikum a předvádí to své kázání, tak mě to inspirovalo. Jeho přístup se mi hodně líbil, něco podobného jsem hodlal na jevišti dělat i já, ale svým vlastním stylem. Takže jsem chtěl kapelu s výraznými kytarami, ale k tomu písňe se silnými melodiemi a refrény. Na téhle škole jsem vyrostl. Šlo spíš o americký pop rock než o nějakou hodně tvrdou muziku. Chtěl jsem pěkné písňe se zajímavým refrémem. Dobrý refrén, marná sláva, prostě člověka popadne a nepustí. Takže jsem chtěl jakousi kombinaci téhle školy a Beatles, ovšem udělat to kytarovější. Jako třeba Led Zepelin nebo Stones a The Who. Zajímavé na tom je, že to všechno stojí na rytmické kytáře. Ta je základem všeho. S ní to všechno stojí a padá.

GENE SIMMONS: Náš zvuk trochu připomínal taky Slade, třeba v písničkách jako „Gudbuy T' Jane“ a „Mama Weer All Crazee Now“. Když tyhle písňe slyšíš, okamžitě to poznáš, dvě kytary, basa, bicí a podobný typ textu. „Mama Weer All Crazee Now“ je velkou inspirací písňe „Rock and Roll All Nite“, i ten text: „...you drive us wild, we'll drive you crazy...“. Je to stejný styl.

PAUL STANLEY: Já byl takový nadšený anglofil. Miloval jsem všechno vizuálně i zvukově britské, od Beatles přes The Who, Rolling Stones, Kinks, Move až po Small Faces. Některé kapely jsem rád neměl, ale dráždily mou zvědavost. Pamatuju, jak jsem poslouchal Dave Dee,

Dozy, Beaky, Mick & Tich, kteří byli v té době v Británii velmi populární. Většina jejich věcí mě po hudební stránce nebrala, ale přitahovalo mě to, jak vypadali, jak z nich číselo to kamarádství mezi nimi, bylo to takové... beatlesovské. Většina kapel z Anglie působila jako bratrstva. Oblékali se podobně. Vypadali jako členové klubu, do kterého bys chtěl patřit. Potřebovali jsme si ujasnit, jak vlastně chceme vypadat a znít my.

GENE SIMMONS: S Paulem jsme se rozhodli, že se spolehneme na instinkt. Poznáme to, až to uslyšíme. Poznáme to, až to pocítíme. Jako když pořád přeladuješ stanice na rádiu, a najednou toho necháš, protože už je to ono, přesně to jsi hledal. Takže když jsme tvořili koncepci KISS, dohodli jsme se s Paulem, že to nebudeme verbalizovat. Věděli jsme, že kapely, které milujeme, nabízejí lidem skvělou muziku, ale hlavně tu skvělou muziku nabízejí naživo, jako třeba The Who nebo Jimi Hendrix. Všimli jsme si, že si vlastně nepovídáme o jejich písničkách, ale o jejich koncertech. Došlo nám, jak je vizuální stránka pro nás důležitá. Třeba jsme si nadšeně sdělovali dojmy: „Viděl jsi Petea Townshenda, jak vyskočil a jak třísknul kytarou?“ Pořád jsme se jeden druhého ptali: „Viděl jsi tu kapelu naživo?“ A ne: „Slyšel jsi tu kapelu naživo?“

PAUL STANLEY: Prostě a jednoduše jsme chtěli mít kapelu, jakou na scéně ještě nikdo *neviděl*.

DŮM ČÍSLO 10 NA VÝCHODNÍ DVACÁTÉ TŘETÍ ULICI

Paul a Gene smetli zbytky popela Wicked Lester a vytvořili koncepci nové skupiny, která bude kombinovat hudební sílu Slade, Humble Pie a The Who s teatrálností Alice Coopera, Davida Bowieho a The Crazy World of Arthur Brown.

V časopise Rolling Stone v rubrice „Hudebníci“ vyšel 31. srpna 1972 inzerát Petera Crisse (zkuš. rock. bubeník hledá orig. kap. lehčí i tvrdší muz.). Paul a Gene na něj odpověděli a získali první přírůstek do svého rodičího se týmu.

Bubeník Peter Criss totiž v roce 1972 zoufale hledal kapelu. Jeho skupina Chelsea, která v roce 1970 vydala eponymní album u Decca Records, se rozpadla a on si jen horko těžko vydělával hraním s celou řadou neúspěšných a brzy zapomenutých místních skupin v bezvýznamných klubech v New York City a okolí. Když jednoho dne u sebe doma v Brooklynu, kde bydlel se svou ženou Lydií, pořádal večírek, zazvonil telefon.

PETER CRISS: Zavolal mi Gene, když jsme zrovna doma měli dost divoký mejdan a popíjeli jsme portugalské šumivé víno Mateus (čirou náhodou mělo na etiketě kočku), což byl tenkrát v Americe dost výstřední nápoj. Spustil na mě ty svoje řečičky.

GENE SIMMONS: Řekl jsem mu: „Ahoj, já jsem Gene Klein. Dáváme dohromady kapelu a chceme, aby zněla britsky.“ Začal jsem se ho vyptávat a on každou mou otázku zopakoval nahlas lidem, co tam s ním

ROLLING STONE/AUGUST 31, 1972

MUSICIANS' FREE CLASSIFIED

Free space is provided here for hungry musicians. If you need a gig with a band, or need someone to play with you, send your ad on a postcard, up to three lines of 40 characters each. Sometimes an ad is delayed an issue, so if your ad will be of no use to you after a certain date, please tell us. Be sure to indicate city and state when you mail your ad to: Musicians' Free Classified, 625 Third Street, San Francisco, California 94107.

EAST COAST

WATCH YOUR axe. There are rip off artists even in the Musicians' Free Classified.

NEW YORK CITY

WHITE SOUL female lead singer needs group. Listen. She's very good. Molly—861-7536, NYC.

SINGER-LYRICIST looking to join singer-guitarist-composer to write & perform. 683-6185, NYC.

FEMALE VOCALIST seeks to join/form rock band in NY. No exp. but lots of determination & energy. 586-0737 (eve.), 758-6200 (day), NYC.

PIANIST (ELECTRIC)/organist needed to complete band. Orig. mat., Hubbard, Allman, Davis, Zappa, Ralph—672-6236/932-1545, NYC.

POET-SINGER-skilled guitarist seeks co. of excellent-sounding within-without to new & better depths. 846-0713, Queens.

TROMBONE PLAYER wanted for NYC rock band. Horn sec. reorganizing, some wrk., rehearse in Queens. Musician—898-6738.

KEYBOARD & VOCALIST for rock band to gig in NYC area. Artie—591-8508, NYC.

LEAD GUITARIST & drummer w/orig. mat. & good equip. seeks group/other musicians. Joe—337-5623, Queens.

EXP. MALE singer/lyricist for vers. & creative grp. Everything but hard rock. Robert—734-3879, NYC.

EXPD. ROCK & roll drummer looking for orig. grp. doing soft & hard music. Peter—251-7778, Brooklyn.

LEAD GUITARIST wanted for rock band, must sing. Grp. into orig. mat. Phil—465-5371, Queens.

DRUMMER, EX-NAME grps., jazz-rock, prog. Danny—436-9597, Brooklyn.

DRUMMER, SINGLE free to travel, plays all styles, willing to wrk. Richie—652-3897, Bronx.

VOCAL, KEYBRD & bass players needed to complete band now forming. Mark—934-3117, Brooklyn.

NEW YORK STATE

LEAD SINGER: looking for wrking band. Will trav. Have PA. 893-1479, Suffolk, LI.

LEAD SINGER, trumpet, piano, composer looking for est. rock group. Alan—562-4622, Newburgh.

LEAD GUITARIST & drummer w/ultimate equip. seek "ace" mus./grp. Mike / Joe 791-1698, Nassau.

BASSIST WANTED for est. English-oriented grp. Min. equip. Van—273-4961 (bef. 5 PM, wkdays) Brentwood.

WANTED: KEYBRD lead guitar, drummer to back up female lead singer. Annie—921-1739, Syosset.

HARMONICA PLAYER (harp & chrom.) & vocalist, 10 yrs. exp., blues, C&W, R&B. Will travel. Gene—482-8545, Grt. Neck.

byli na večírku: „Máš fousy? Jsi tlusty? Vypadáš dobře?“

PETER CRISS: „Oblíkám se dobře...? Mám dlouhý vlasy?“ ptal jsem se kámošů.

GENE SIMMONS: Měl v sobě aroganci rockera, což se mi líbilo, protože přesně tohle člověk potřebuje, aby prorazil a dostal se až na vrchol. Na to, jak vypadá, jsem se vyptával, protože tehdy už jsme s Paulem věděli, že vzhled bude stejně důležitý jako hudba.

PETER CRISS: Bezvadně se hodilo, že jsem měl ty nejmodernější saténové kalhoty, protože jsem se zrovna vrátil z líbánek v Evropě, v Anglii a Španělsku. Tak jsem s bráchou Joeym zašel do Electric Lady Studios.

Měl jsem na sobě svůj nejlepší ohoz, zlaté saténové kalhoty a tyrkysové boty. Vypadal jsem jako brácha Jimiho Hendrixe. Prošli jsme u vchodu kolem dvou kluků, opírali se o auto a měli na sobě takové staromódní košile. Vůbec jsem jim nevěnoval pozornost, šel jsem dovnitř a zeptal

Inzerát, který si podal Peter Criss
v časopise *Rolling Stone* 31. srpna 1972
(se souhlasem Brada Estry)

jsem se na Gena Simmonse a Paula Stanleyho. Chlápek v recepci mi řekl, že čekají venku. Podíval jsem se z okna a pomyslel jsem si: „Ne, to přece nemůžou být oni. Copak tohle jsou ti kluci, co se mě ptali, jestli se dostatečně výstředně oblíkám?“ Vypadali jak dva burani. *[smích]*

PAUL STANLEY: Peter nás pozval, abychom se šli kouknout, jak hraje se svou kapelou v King's Lounge v Brooklynu. Fakt měl něco do sebe, choval se, jako by hrál v Madison Square Garden, a ne v zapadáku v Brooklynu.

PETER CRISS: Sešli jsme se pak u nich ve zkušebně, abychom si zahráli. Když jsem tam dorazil, byly tam postavené bicí jiného bubeníka. (Patřily Tonymu Zarrellovi z Wicked Lester.) Každý bubeník ví, že na bicí někoho jiného nemůže hrát dobře, protože bicí souprava je naprosto osobní věc. Stačí jeden díl jenom o centimetr posunutý od místa, na které jsi zvyklý, a je zle. Je to pro bubeníka otázka života a smrti. Takže jsem hrál dost mizerně a všichni jsme z toho byli smutní, protože jsme chtěli, aby to klaplo. Tak jsem navrhl, že to zkusíme ještě jednou, ale že si přivezu své vlastní bicí. A přesně tím to bylo – pak nám to šlo skvěle.

PAUL STANLEY: Když si s námi Peter poprvé ve zkušebně zahrál, moc mě nepřesvědčil. Ale pozvali jsme ho ještě několikrát, protože na něm přece jen něco bylo. Rozhodně nám z toho však jednoznačně nevyšlo, že ho bereme. Myslím, že co se stylu týče, vlastně jsme nehledali někoho takového jako Peter. Ale časem jsme naše skladby i zvuk skloubili s Peterovým stylem.

GENE SIMMONS: Bylo to takové rozvolněné, trochu rozjeté bubnování, jako u Charlieho Wattse z Rolling Stones. Peter prostě hrál jinak než běžní rockoví bubeníci. V tom jeho bubnování se skoro dalo slyšet něco jako swingový, takřka bigbandový styl. Ale nějak to fungovalo.

PETER CRISS: Já vždycky obdivoval Phila Spectora, Ronettes, rané Stones, a taky starý Motown s Marvinem Gayem, Four Tops a tyhle nadané muzikanty. V naší hudbě se jako v tavicím tyglíku smísily natolik rozdílné vlivy, že výsledek snad ani nemohl být plagiát něčeho konkrétního, ačkoli před námi vzniklo už tolik kvalitní hudby... Dneska je nesmírně obtížné být originální, vlastně je to spíš vyloučené. Dá se jen doufat, že v tvé práci budou převažovat ty správné vlivy.

GENE SIMMONS: Když se objevili Beatles, nabízeli ve své hudbě jakýsi hybrid mezi Motownem a Chuckem Berrym. Ale šikovně to propojili a vlastně tak přišli s něčím originálním. Takže ačkoli to snad vypadá, že jsme splácali dohromady veškerou muziku, co se nám líbila, britské i americké vlivy, zpíváme a hrajeme to my, vymysleli jsme to my a nikoho nekopírujeme. Když si pustíš desku Beatles, úplně slyšíš, jak překypuje životem. Anglické kapely jako Genesis a Jethro Tull se začaly odklánět od jednoduchého rocku... a Black Sabbath se utápěli v temnotě. Takže my jsme se zaměřili na to, proč máme rock rádi, na tu jeho povzbudivou stránku, na ten pocit „ty a já proti celému světu“.

ROBERT DUNCAN (ŠÉFREDAKTOR ČASOPISU *CREEM*; AUTOR KNIHY *KISS, PRVNÍ PUBLIKACE O TÉTO SKUPINĚ*): Little Richard inspiroval všechny, co chtěli publikum okouzlit. Elvis taky nebyl žádný „chlapák“. Když si prohlédneš jeho fotky, vidíš, že měl spíš femininní rysy. Jako by právě to lidi přitahovalo. Také Alice Cooper zvolil tuto cestu. Myslím si, že vzhled a zvuk KISS v mnoha ohledech ovlivnil hlavně on.

Na podzim roku 1972 Gene, Paul a Peter pokračovali ve zkouškách jako trio, vylepšovali své umění a rozvíjeli a uhlazovali zárodky písní ve zchátralé zkušebně poblíž Flatiron Building, v čísle 10 na Východní Dvacáté třetí ulici, nad barem jménem Live Bait. Název skupiny Wicked Lester zatím nezměnili.

GENE SIMMONS: Byl to šváby prolezlý kutloch bez oken, v případě požáru hotová past. Pronájem stál 200 dolarů měsíčně, což tenkrát představovalo docela hodně peněz.

PAUL STANLEY: Naše zkušebna byla malá místnost ve čtvrtém patře, na zdi jsme dali plata od vajíček kvůli akustice, ale proti hluku to moc nepomáhalo. Zkoušeli jsme v jednom kuse, protože jsme nechtěli, aby si lidi řekli, že hrajeme hrozně, případně se později divili, že jsme se tak zlepšili. Chtěli jsme dosáhnout určité profesionality, než vystoupíme před platícím publikem. Takže jsme pořád dokola a dokola pilovali to, co jsme už uměli.

Stále ještě trio. Paul, Peter a Gene hrají ve zkušebně v domě čísle 10 na Východní Dvacáté třetí ulici, New York City, listopad 1972 (KISS Catalog Ltd.)

RIK FOX (FANOUŠEK KISS V POČÁTCÍCH SKUPINY): Patřil jsem k malému elitnímu okruhu lidí, kteří mohli sledovat KISS od samého začátku. Chodil jsem s Joanne, sestrou Petera Crisse. Viděl jsem kapelu zkoušet jako trio, ve zkušebně tam v podkroví. Už tehdy bylo jasné, že jim to funguje. V té době v rádiu pořád hráli jeden hit, „Stuck in the Middle with You“ od Stealers Wheel. Paul při zkoušce mnohokrát bez varování najednou začal zpívat kus té písničky: „Clowns to the left of me.“ A Gene ho hned doplnil: „Jokers to the right.“ Načež oba společně zazpívali refrén: „Here I am, stuck in the middle with you.“ Vybrali si jakoukoliv tehdy populární písničku a zkoušeli si na ní vícehlasy. Taky se pamatuju, že Gene měl basový zesilovač SVT a na něm vyryté jméno Jacka Bruce.

GENE SIMMONS: Fakt jsem si koupil basový zesilovač STV, který kdysi používal Jack Bruce z Cream. Pro mě to bylo svým způsobem spojení se světem hvězd, taková připomínka, že na vrchol opravdu vede cesta, že

není jen skrytý v oblacích. Původně jsme chtěli být trio jako The Who nebo Jimi Hendrix Experience. Ve třech jsme ty naše písničky hráli měsíce pořád dokola, pořád jsme zkoušeli skládat nové věci a občas jsme si zahráli něco jiného, jako třeba „Go Now“ od Moody Blues. V téhle sestavě, tedy ve třech, jsme hráli taky pro Dona Ellise (viceprezidenta A&R) z Epic Records. Chtěli jsme zkusit, jestli ho tohle nové pojetí neosloví.

TOM WERMAN (ASISTENT ŘEDITELE A&R, EPIC RECORDS): Šel jsem se s Donem Ellisem podívat, jak hrajou. Přestože už jsem předtím pracoval s Wicked Lester, setkání s KISS pro mne znamenalo skutečně šok, ale líbilo se mi to moc. Jejich vystoupení bylo mladé, působivé a živé. Moc se mi zamlouvala ta teatrálnost. Měli jen bílé natřené obličej, tenkrát ještě neměli masky jako později. Na konci vystoupení na nás Paul vysypal plný kbelík stříbrných konfet. Na zlomek vteřiny jsme se lekli, že je to voda, ale díkybohu šlo jen o konfety. *[smích]* Byl to vynikající závěr vystoupení. Bohužel Dona to ale ani trochu neoslovilo. Pamatuju se, jak jsme seběhli po schodech dolů, vyšli na Dvacátou třetí a Don pořád opakoval: „Co to sakra jako mělo bejt?“ *[smích]* Neříkal to snad ani zhnuseně, spíš ho nějak zmátlo to, co viděl a slyšel. Povídal: „Tohle mně hlava nebere!“ Stejně nechápal třeba Lynyrd Skynyrd. „Slušná kapela, ale žádný pořádný písničky!“ Tak komentoval jejich tvorbu. Byl to skvělý chlapík, ale ze školy Boze Scaggse. Rocku prostě nerozuměl.

GENE SIMMONS: Nemusím snad ani dodávat, že s Epic Records to nevyšlo.

PAUL STANLEY: Pamatuju se, že než se k nám připojil Ace, strávili jsme ve zkušebně Den díkůvzdání. Měli jsme chleby s krutím masem a s Peterem jsme se nalévali sherry, abychom se zahráli. Víím, že to zní jako klišé, jak mladý chudý umělec strádá, ale přesně tak to bylo. A já si tehdy říkal: „Páni, jednou na tohle budeme vzpomínat!“ Vždycky jsem to bral takhle. Možná že právě to mi pomohlo překonat ta nejhorší období.

LYDIA CRISSOVÁ: Pár měsíců zkoušeli jen ve třech a pak si našli Ace.

GENE SIMMONS: Nedokážu si vybavit jediný důvod, proč jsme začali hrát ve čtyřech, než ten, že jsme psali písničky, které kvůli harmoniím a složitým doprovodným akordům prostě potřebovaly druhou kytaru.

PAUL STANLEY: Já jsem vůbec nikdy nechtěl být sólovým kytaristou. Znamená to velkou odpovědnost a omezovalo by mě to v jiných věcech, které jsem v rámci show chtěl dělat. Nechtěl jsem mít na starosti sóla, podle mě se na to ani nehodím. Tak jsem dal do *Village Voice* inzerát, že hledáme sólového kytaristu. [Poznámka autora: Přesné znění inzerátu, který vyšel 14. prosince 1972 v časopise *Village Voice*, je: *Hledá se šikovný sólový kytarista s nápady. Brzy vydáme desku. Jen vážné nabídky.*]

BOB KULICK (KAMARÁD A KYTARISTA): Ve *Village Voice* sis mohl přečíst, kde se v New Yorku a okolí hrajou jaké koncerty.

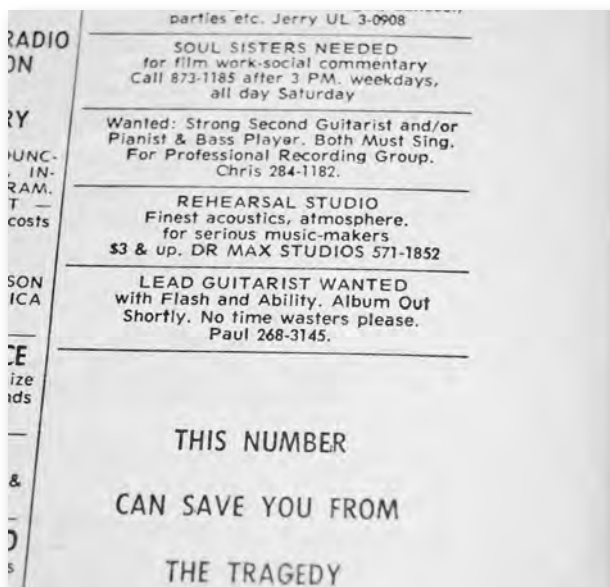
BOBBY McADAMS (KAMARÁD ACE FREHLEYHO): S Acem jsme byli nejlepší kamarádi už od patnácti. Jednoho prosincového dne v roce 1972 jsem k Aceovi domů, tenkrát ještě bydlel u rodičů, přinesl výtisk *Village Voice* a nechal jsem ho tam. Všiml si v něm toho inzerátu, že nějaká kapela hledá kytaristu.

PETER CRISS: Poslechli jsme si skoro šedesát kytaristů.

PAUL STANLEY: Bylo to celé trochu šílené, když si vybavím, jací kytaristé přišli. Na konkurz dorazily všechny možné i nemožné typy, jaké si jen dovedeš představit.

TOM PECK (SÓLOVÝ KYTARISTA, KTERÝ SE ÚČASTNIL KONKURZU DO KISS): Odpověděl jsem na inzerát ve *Village Voice*, ve kterém hledali kytaristu. V té době jsem chodil na hodiny jazzové kytary a poslouchal jsem Procol Harum. Přišel jsem na konkurz se svou kytarou Gibson SG Les Paul a se starým zesilovačem Marshall. Měl jsem na sobě pořádné teplé oblečení, jaké se v New Yorku v zimě dost užije. Pamatuju si, že měli nějaké posměšné poznámky o tom, jak vypadám, protože moc rockerský styl to fakt nebyl. [*smích*] Ale mně šlo hlavně o to, aby mi nebylo zima.

Nejdřív mi zahráli písničku, jen Gene, Paul a Peter. Pak jsem se k nim připojil a zkoušel do toho sólovat. Během toho sóla mi odešel zesilovač, prostě přestal fungovat. Bylo mi to trapné. [*smích*] Podělal jsem konkurz a podělal jsem si i zesilovač! Asi jsem moc dobře nehrál. Řekli mi, že se

Inzerát na sólového kytaristu, který dal Paul Stanley do *Village Voice*, prosinec 1972 (se souhlasem Rosse Koondela)

k nim nehodím, ale vyjádřili to dost diplomaticky. Popravdě jsem byl rád, že mi odpověděli hned a na rovinu. Ve většině kapel to obcházejí řečičkami typu: „My ti zavoláme.“ Ale pak už se nikdy neozvou. Je docela legrační, že o rok později jsem pracoval jako bedňák na turné kapely Isis, která v Coventry dělala KISS předkapelu. Udělalo na mě velký dojem, jak příznivě se jejich sólový kytarista podepsal na celkovém zvuku kapely.

GENE SIMMONS: Na konkurz přišel taky jeden kytarista, co hrál flamenco. Přišel v ponču a přinesl si akustickou španělku. Taky si s sebou vzal manželku, a ta se tam kroutila a vlnila, když hrál.

PAUL STANLEY: Taky tam dorazil týpek, co tvrdil, že je velkou hvězdou v Itálii, ale byl příšerný. Měl na krku velké korále a sako měl jako Nehrú, se stojáčkem. Vůbec neuměl anglicky, tlumočila mu manželka. Tak ten se ani neobtěžoval naladit si kytaru. Hodně těch, co se přihlásili, prostě

nic neumělo. Vždycky se setkáš s lidmi, kteří nemají jasno v tom, co umějí. A mají o sobě dost nereálné představy. Pamatuju se na jednoho chlapíka, který zavolal a řekl, že sice tedy hraje teprve dva měsíce, ale že hraje skvěle. To se logicky prostě vylučuje. Jenže strašně naléhal, a tyhle situace jsou někdy tak zapeklité, že si to přece jen chceš ověřit. Takže tenhle kluk přišel, zapojil si kytaru, zahrál a zeptal se: „Tak co? Jak to znělo?“ A já na to: „Jako když hraješ dva měsíce.“ *[smích]* Taky tam dorazilo pár opravdu dobrých hráčů. Třeba u jednoho jsme se rozhodli, že to s ním zkusíme, ale po jedné nebo dvou zkouškách, kdy jsme probírali, že se na vystoupení nalíčíme, zmizel a už se neobjevil.

ACE FREHLEY: Na ten konkurz mě z Bronxu odvezla máma. Naložil jsem svůj padesátiwattový marshall do našeho velkého rodinného cadillacu. Tolik jsem spěchal, že jsem si obul jednu botu oranžovou a druhou červenou a nevěšim si toho. Než jsme šli nahoru, rychle jsem do sebe kopnul dvě plechovky piva, abych se uklidnil. Když jsme tam dorazili, byl tam Bob Kulick, brácha Bruce – což je fakt podivná náhoda, když o tom teď tak uvažuju. *[Poznámka autora: V roce 1984 se ke KISS jako sólový kytarista připojil Bobův mladší bratr Bruce.]*

BOB KULICK: Vlezl jsem do té tmavé špinavé zkušebny. Tvářili se, že to myslí hodně vážně, a odvolávali se na Led Zeppelin, což mě dost zaujalo. Jako skalní fanoušek Zeppelinů jsem hned věděl, že taková kapela by mohla být přesně podle mého gusta. Zahrál jsem si s nimi a připadalo mi, že nám to šlo bezvadně. Viděl jsem, že jsou u vytržení, že konečně někdo umí hrát.

GENE SIMMONS: Bob byl jednoznačně o hodně tříd lepší než všichni ostatní. Někoho takového jsme přesně chtěli.

BOB KULICK: Muzika se mi líbila, přesně něco takového jsem chtěl dělat. A taky kluci stejně jako já pocházeli z Brooklynu a Queensu a měli rádi stejné kapely jako já, Cream, Hendrix, The Who a Led Zeppelin. Pamatuju se, že mi po zkoušce Gene ukazoval obrázky s návrhy líčení a ptal se mě, co si o tom myslím. Řekl jsem: „Podle mě na tom zase tak nezáleží, hlavní je muzika a jak to kapele šlape.“ Gene vysvětloval: „Tohle podle mě fakt upoutá pozornost!“ A já: „Myslíš, že když budete fakt dobří, že budete potřebovat poutat pozornost tímhle?“ Protože

jsem pracoval s britskými kapelami jako Hookfoot a Long John Baldry, dobře jsem věděl, že v glam rocku líčení frčí, že se maluje David Bowie nebo T. Rex, ale hrál jsem si na chytráka [*smích*] a tvrdil, že jde jen o muziku. Zeptali se mě, jestli bych měl zájem, a já odpověděl, že chci vyzkoušet všechno. Uprostřed toho všeho se objevil kluk a ukázalo se, že je to Ace Frehley. Hrál hned po mně.

BOBBY McADAMS: Ace vešel a hned zakopl a zakymácel se. Je to odjakživa hrozný nemotora. Mysleli si asi, že je to naprostý cvok. Vypadal jako šílenec, fakt hodně divně. Je napůl indián a napůl Němec a podle toho prostě vypadá.

ACE FREHLEY: Sedl jsem si do kouta, aby měl Bob dost prostoru se předvést. Po pár minutách jsem si z pouzdra vyndal svou kytaru Firebird a začal jsem se rozehrávat. Zničehonic ke mně přišel Gene a řekl mi, abych kytaru odložil.

GENE SIMMONS: Když nám Bob hrál, Aceovi to bylo úplně jedno a pořád rušil, mluvil nahlas a smál se. Nakonec, když Bob dohrál jednu písničku, jsem se na Ace otočil: „Nemůžeš bejt hergot chvíli zticha, když tady teď někdo hraje? Počkej, až na tebe přijde řada!“ V tu chvíli jsem ho úplně nesnášel, myslel jsem si, že je to hovado.

ACE FREHLEY: Řekl mi, že je to ode mě sprosté, že Boba znervózňuju. Já jsem to dodnes nepochopil. Sakra, byla to přece zkouška, ne? Tak o co jde? Ani jsem tu kytaru neměl zapojenou. No, zkrátka když Bob odešel, přišla řada na mě. Pověděli mi, že mám dávat pozor, protože mi něco zahrajou a já se pak k nim mám přidat.

GENE SIMMONS: Řekli jsme mu, že zahrajeme první sloku a refrén a pak že přijde sólo, které zahraje on.

ACE FREHLEY: Naštěstí hráli „Deuce“, která patří k mým nejmilejším písňím od KISS. Chvíli jsem poslouchal, pak jsem se zapojil a rozjel to, volume na jedenáct.

GENE SIMMONS: Jakmile začal hrát, podívali jsme se s Paulem po sobě. Konečně jsme slyšeli to, co jsme chtěli.

PAUL STANLEY: Ace do kapely prostě patřil. Představoval onen chybějící článek, spojující prvek. Všechno do sebe najednou zapadlo – a dávalo to perfektní smysl.

GENE SIMMONS: Vypadal hodně roztěkaně, dalo se hned poznat, že je náladový, ale hrál skvěle.

ACE FREHLEY: Zahráli jsme si pár dalších písniček a oni mi pak řekli: „Moc se nám líbí, jak hraješ. Zavoláme ti.“

PETER CRISS: Gene a Paul se na něj tvářili dost skepticky. Ale já si hned řekl, že celá ta naše kapela je dost ujetá a že tenhle exot se k nám fakt hodí.

BOBBY McADAMS: Chvilí jim trvalo, než dokázali skousnout, že je Ace takový divný.

PAUL STANLEY: Není pochyb o tom, že Ace je dost výjimečná osobnost. Na takovou povahu si jen tak nezvykneš. Byl zkrátka odjakživa dost svůj a připadal nám naprosto nečitelný. Ale když začal hrát, bylo to v pohodě. Vzpomínám si, že ten moment rozhodl. Hudebně nám to šlo spolu výborně, tvořilo to takovou soudržnou, možná vlastně až výbušnou směs.

ACE FREHLEY: Ačkoli mi neřekli hned ten první den, že mě berou, věděl jsem, že to mám v kapse. Sešel jsem se s nimi za čtrnáct dní a bylo jasno. Moc jsem s nimi chtěl hrát. Pamatuju se, že když jsem se vrátil z konkurzu domů, řekl jsem rodičům: „Myslím, že jsem našel dobrou kapelu, podle mě to bude ono.“ Prostě jsem hned vycítil, že tohle je ta šance, na kterou jsem tak dlouho čekal. A přesně tak to bylo.

PAUL STANLEY: Jakmile jsme s ním zahráli pár písniček, zvukově to prostě byla naprosto převratná změna. Šlo nám to společně. Věděl jsem, že s tím prorazíme.

ACE FREHLEY: Vždycky jsem byl přesvědčený, že ve mně něco je. Pořád jsem své holce tvrdil, že ze mě bude milionář a že budu slavný. To jsem ostatně tvrdil i rodičům, ještě když jsem chodil na střední v Bronxu. Vždycky se tomu smáli. Všichni se mi smáli. I moji kamarádi. Když hráli písničky od Grateful Dead, vysvětloval jsem jim: „Copak nechápete, že kopírováním Grateful Dead se nikam nedostanete? Jestli chcete v rocku uspět, musíte přijít s vlastními věcmi a pořádně to rozbalit.“ Jedna věc mě ale namíchla. Totiž že v tom inzerátu ve *Village Voice* stálo, že skupina s nahrávací smlouvou hledá kytaristu. Jenže pak se ukázalo, že žádnou nahrávací smlouvu nemají. Ale na druhou stranu jsem cítil, že to berou stejně vážně jako já, že stejně jako já chtějí na pódiu pěkně řádit. A líbila se mi jejich muzika... Potom jsme pořád zkoušeli, šest dní v týdnu.

JOHN ALTYN (FANOUŠEK KISS): V roce 1973 mi bylo patnáct a chodil jsem s Donnou, sestrou Petera Crisse. Pamatuju se, jak jsem poprvé zašel do jejich zkušebny. Peter řídil a vezl Donnu, jejich ségru Joanne, Rika [Fuxe] a mě. Peter jel přes Williamsburg Bridge na Manhattan. Nikdy předtím jsem na žádné zkoušce nebyl a nevěděl jsem, co od toho mám čekat. V domě byla zima a průvan, vylezli jsme po strmých schodech až do druhého patra a tam se otevřela velká vrata jako od fabriky. To byl vchod do zkušebny. Stěny asi někdo původně natřel na bílo, ale prach a špína udělaly své. Podlahu tvořily takové dřevěné panely jako ve starých krejčovských dílnách a v rohu stál velký starý radiátor, ale ten se na noc vypínal, takže tam bylo fakt hodně zima. Pamatuju se, jak nás Peter představil klukům z kapely, ti na nás jen kývli a zase se hned soustředili na muziku. Já si sedl na židli hned před Aceovým zesilovačem. Na zdech nebylo nic proti hluku, jenom papírová plata od vajíček, ta se ovšem třásla a padala na zem, protože kluci hráli dost nahlas. *[smích]* Velký dojem na mě udělaly jejich písničky. Měly takový syrový, neuhlašený zvuk, ne jako hudba, co se tehdy hrála v rádiu. Nebyl to pop, ale melodie mi připadaly dost chytlavé. Nebyl to metal, ale dunělo to pěkně. Chodili jsme za nimi do zkušebny často a brzy jsem jejich písničky dobře znal. Všichni jsme si tu muziku užívali, ale já jsem na rozdíl od ostatních kamarádů jenom pozorně poslouchal, nedupal jsem si do rytmu ani jsem se nenechal strhnout k tanci. Myslím, že tohle moje klidné chování Gena a Paula dost dráždilo. Paul na mě jednou dokonce rozčileně vyjel: „Nelíbí se ti to?“ A já mu vysvětlil, že prostě jen poslouchám. Časem jsem se s nimi docela skamarádil a občas jsem přinesl balení šesti plechovek budweiseru. Legrační je, že jak jsem donesl pivo, Ace ze mě vždycky nějak vyloudil. Tím svým vysokým chraplavým hlasem prohodil: „Hele, Johne, můžu si taky dát pivo?“ Samozřejmě u jednoho nikdy nezůstalo a za celou noc Ace vypil většinu mých plechovek. *[smích]* Ale takový je prostě Ace.

VÝLET DO ZKUŠEBNY

Spolužák Paula Stanleyho, Binky Philips, kytarista a talentovaný autor písní, měl také svou skupinu, Planets, která s KISS vystupovala na společném koncertě v červenci 1973.

BINKY PHILIPS (KYTARISTA PLANETS): S Paulem jsme chodili na stejnou střední uměleckou školu, Fiorello La Guardia High School of Music & Art. Já chodil o třídu níž. Po maturitě jsme si čas od času zavolali, sešli se a probírali, jak nám šlapou kapely, nebo jsme si povídali o kytarách. Byli jsme spíš známí než kamarádi. Skamarádili jsme se až na jaře 1972, kdy jsme se potkali u Academy of Music před vystoupením Jeffa Becka. Měl jsem lístek na vystoupení od osmi a netušil jsem, že tam potkám Paula. Všiml si mě a povídá: „Čau, Binky, jak se máš?“ Stál tam s ním nějaký kluk, vypadal úplně jako obr. Já měl docela vysoké podpatky, takže jsem došel k závěru, že ten člověk musí mít mnohem vyšší podpatky než já. *[smích]* Paul mi ho představil: „Hele, Binky, to je basák z naší kapely Wicked Lester.“ Pak se obrátil na Gena a povídá: „To je ten kluk, jak jsem ti říkal, ten s tím zesíkem Hiwatt.“

Ani se nedá slovy vyjádřit, jaká rarita to byla, tenhle zesilovač. Vlastně jsem nejspíš měl jediný zesilovač Hiwatt v celých Státech. Daly se sehnat jenom v Anglii. Přišel jsem jednou do Mannyho obchodu na Čtyřicáté osmé – a vidím Hiwatt. Tyhle zesilovače používal Townshend na minulých čtyřech turné The Who, a nikdo je nemohl získat. Pro muzikanty byly něco jako svatý grál. Manny mi sdělil, že ho tam asi hodinu předtím nechal někdo z Blodwyn Pig. Tak jsem okamžitě prodal svůj Fender Twin Reverb a rázem jsem získal tento neuvěřitelně vzácný a neobvykle prestižní zesilovač. Během jednoho z telefonátů s Paulem jsem se asi musel zmínit: „Nebudeš tomu věřit, ale já mám hiwatt!“ Takže když jsem se poprvé sešel s Genem, Paul mě představil jako toho kluka, co má hiwatt. Genovo chování se okamžitě změnilo. Gene byl nafoukaný a nesnesitelně

sebevědomý už tenkrát, stejně jako dneska. S Genem a Paulem jsme ovšem měli jedno společné – absolutní odhodlání prorazit a proslavit se. Hrát v rockové kapele pro nás nebyl žádný koníček, ani nám nešlo o to, aby na nás kvůli tomu letěly holky. Prostě jsme jinou volbu neviděli. Osud tomu tak chtěl a takový život nám vybral.

Zanedlouho po tom setkání v Academy of Music mi Paul řekl, že Wicked Lester se rozpadli. Že s Genem zakládají novou kapelu a už si našli bubeníka. Já mu zase vyprávěl o své kapele Planets. Někdy koncem roku 1972 mi Paul zavolal a povídá: „Hele, už jsme si našli sólového kytaristu, jsme teď kompletní a já fakt chci vědět, co si o tom myslíš.“ Tak jsem vzal Andyho Posta, basáka z Planets (taky chodil na střední uměleckou a taky se znal s Paulem), a zašli jsme na jejich zkoušku, což myslím bylo v sobotu odpoledne.

Zkušebnu měli na jižní straně Dvacáté třetí ulice v obchodní budově. Byla to strašná barabizna, šlo o úzký šestipatrový barák asi z počátku století. Stál přímo proti Madison Square Park. Hned vedle je Flatiron Building, jedna z nejznámějších budov na světě.

Dole byl nějaký obchod, zkušebnu měli ve druhém patře. Vevnitř to vypadalo příšerně. Hala byla špinavá, výtah strašně starý. Všechno tam bylo zašlé a ušmudlané. Když jsi ve druhém patře vystoupil, skoro nic jsi neviděl, protože celou chodbu osvětlovala jediná žárovka, maximálně šedesátka. Stěny chodby byly natřené hnědě, dost nedbale, evidentně se jednalo asi o desátý nátěr v řadě. Zkušebna byla asi pět na pět metrů veliká, na stěnách visely staré špinavé deky a také tam měli přilepená nebo přitlučená plata od vajíček, zřejmě jakýsi pokus o primitivní odhlučnění. Už tam byli tři členové kapely – Paul, Gene a Peter.

Paul zaraženě vysvětloval, že jejich sólový kytarista ještě nedorazil, ale měl by se prý objevit každou chvíli. Tak jsme tam postávali a klábosili.

Po chvíli Gene povídá: „Je tu nějak moc ticho, asi bychom klukům měli něco zahrát.“ Tak jsme si s Andym sedli na podlahu a opřeli jsme se o zeď. Oni si vzali nástroje, Peter se posadil za bicí a zahráli nám tři písničky. Začali s „Deuce“, potom dali „Strutter“ a na závěr zahráli „Firehouse“.

Když mám vysvětlit, co jsem si o tom myslel, je třeba, abys věděl, že co se týče muziky, jsem odjakživa dost přísný a ještě k tomu jsem byl tehdy hrozný snob. Jeden z mých oblíbených fórů byl tenhle: „Víš, kolik sólových kytaristů je třeba na výměnu žárovky? Šest. Jeden ji mění a pět jich stojí okolo a žasne, jaký je to břídil.“ *[smích]* Takže jsem poslouchal dost kriticky. Určitě hráli líp než New York Dolls. Ten soutěživý snob ve mně samozřejmě hned přišel na to, že já umím rozhodně hrát líp. *[smích]* Ale brzy jsem si neochotně musel přiznat, že můj mozek dochází k jinému závěru. „Sakra, to jsou ale výborné riffy...! Páni, jak teď změnil ten akord... Jak hergot udělal tohle...? To je zajímavé, jak přešel od jednoho akordu k druhému...“ Ta muzika mi přišla vymakaná. Pamatuju se, že když odehráli ty tři skladby, prohlásil jsem: „To jsou fakt dobrý písničky.“

Pak jsme si o těch třech písničkách povídali. Jakmile jsme tohle téma vyčerpali, začalo mi být trochu trapně. S Andym jsme se po sobě dívali, jestli tam vůbec máme ještě zůstat. Když nehráli, otevřeli dveře do chodby, protože se tam nedalo jinak větrat. Zaslechl jsem hukot výtahu a jak někdo otvírá dveře. Pak se ozval nějaký hluk a dovnitř vstoupil Ace. Nakláněl se ke straně. Koukl jsem mu na nohy a měl jednu kecku oranžovou a druhou červenou. V roce 1972 se to bralo fakt jinak než dneska. Myslím, že Paul řekl něco jako: „Jdeš o hodinu později, vole!“ Ace odpověděl: „Něco jsem měl.“ Žádná omluva, žádné vysvětlování. Vyndal si z pouzdra Les Paul Junior, což byla v té době nejlevnější gibsonka. Dneska je to hodně vyhledávaný nástroj, ale když tu kytaru tenkrát vytáhl z pouzdra, pomyslel jsem si: „Pche, tak na tohle hraje!“ Tehdy se dala pořídít za osmdesát dolarů. Přistoupil k zesilovači, zapojil kytaru, otočil se a povídá: „Tak co je?“ Fakt se tvářil, jako by chtěl říct: „Jsem tu už dvě minuty, a vy nic?“

To mě jako budete zdržovat?“ Vzpomínám si, že mě napadlo, že tenhle chlapík se s tím teda nemaže. Gene střelil našťvaným pohledem po Paulovi. Myslím, že kdybychom tam s Andym neseděli, asi by Aceovi urazil hlavu. Načež předvedli ty samé písně ve stejném pořadí, ale s Acem a znělo to ještě mnohem líp. Ace měl hudební výraz, který doplňoval Paulův styl. Paul hraje tak trochu syrově, dravě. Ace měl stejné nasazení, ale mělo to v sobě určitou hladkost, takže se ta hladkost a syrovost pěkně smísily.

Aceova sóla byla proti mým trochu jednodušší, já lítal po celém hmatníku jako Jimi Hendrix nebo Jeff Beck. Hodně z nás taky ovlivnil Paul Kossoff z Free, zejména to, jak ohýbal tóny. Dalo se poznat, že ovlivnil i Ace a jeho styl. Ace zněl jako profík a jeho pojetí bylo fakt působivé. Pro KISS se perfektně hodil. Jejich zvuk záměrně odpovídal těm nejprostším nárokům. Všechno směřovalo k tomu, aby to bylo co nejjednodušší. Ale skvěle to fungovalo.

Jejich melodie mě zaujaly, a když dorazil Ace a zahrál s nimi, působily jakoby ještě plněji. Jakmile dohráli, tak jsme jim s Andym zatleskali a já řekl Aceovi: „Skvělá práce.“ Paul si hned sundal kytaru a povídá nám: „Hele, pojdte se mnou na chodbu. Musíme ho seřvat, ale nejde to, když jste tady. Chtěl jsem, abyste si poslechli, jak hrajem, ale když ten kluk dorazil o hodinu později, musíme mu to s Genem nějak vysvětlit.“ Asi za den nebo za dva mi Paul volal a tahal ze mě rozumy. Řekl jsem mu, že písničky mají podle mě fakt dobré, a když se Ace polepší a bude na něj spoleh, tak se jeho styl ke KISS moc hodí. KISS měli vážně pěkně našlápnuto.

LARGER THAN LIFE

V prosinci 1972 už hráli KISS v kompletní původní sestavě. Ale zatím pořád připomínali spíš Clarka Kenta než nějaké superhrdiny. Trvalo to měsíce, prošli si řadou pokusů a omylů, stále experimentovali a měnili vzhled i zvuk. Teprve potom byl Superman připravený vyjít z telefonní budky.

PETER CRISS: S Genem a Paulem jsme zkoušeli sedm dní v týdnu, osm hodin denně.

RIK FOX: Když jsem je pozoroval ve zkušebně, viděl jsem, že i bez make-upu má každý z nich svou jevištní roli, a z řeči jejich těl se dalo usoudit, jaká ta role asi bude. Make-up byl pouhou třešničkou na dortu, když uvážím, kolik úsilí vložili do zkoušek.

PETER CRISS: Před KISS jsem hrál snad v každém klubu v New Yorku – v Arthur's, Harlows, Trudy Heller's, Metropole... Hrál jsem na oslavách bar micva. Hrál jsem i ve striptýzových klubech. Ale v každé kapele jsem chtěl, aby to mělo nějaký styl a působilo to originálně. Pořád jsem opakoval: „Musíme se na to pořádně oháknout. Musíme se nalíčit, musíme rozbalit pořádnou show!“ A pořád jsem ty kapely opouštěl. Vždycky jsem se sebral a šel a doufal, že najdu ty pravé kluky do kapely.

EDDIE SOLAN (ZVUKAŘ KISS Z RANÉHO OBDOBÍ): S Acem jsem se hodně kamarádil už dávno předtím, než se připojil ke KISS. Vlastně jsem se stavil vždycky u nich doma v Bronxu, to ještě bydlel u rodičů,

a svým malým volkswagenem-broukem jsem ho vozil na zkoušky, protože on žádné auto neměl. Trávil jsem s nimi ve zkušebně každý večer. Tehdy jsem jim budoval zvukovou aparaturu. Fakt neměli peníze. Prodal jsem jejich reproduktory a za ty peníze jsem jim pořídil čtyři velké bedny. Vždycky to byla kapela Paula a Gena, ale brzy si začali uvědomovat, že to opravdu klope díky příchodu Ace a Petera. Gene a Paul měli pěkně za ušima. Uměli se otáčet a věděli, jak se prodat. Byli velmi tvůrčí a cílevědomí. Jenže postrádali tu rockerskou uvolněnost, jakou zase měli Ace a Peter. Paul a Gene v sobě měli spoustu odhodlání. Jejich postoj by se dal shrnout asi takto: „My prorazíme a uspějeme, o tom není pochyb.“ A tenhle jejich postoj byl hodně nakažlivý a strhl Ace i Petera. Aceovi jejich nadšení a odhodlání hodně dodávalo kuráž. Všechny jeho předešlé skupiny hrály jen po barech, z téhle měl úplně jiný pocit. Nakazilo to i mě. Taky jsem začal věřit v jejich úspěch a chtěl jsem udělat všechno pro to, aby jim to vyšlo.

RON JOHNSEN (PRODUCENT WICKED LESTER): Viděl jsem je hrát ve zkušebně a byli úžasní, úplně z nich tryskala energie. Šli do toho na plné pecky. Bylo to hodně fyzické vystoupení, drsné, divoké, až takové výtržnické. Hodně čerpali z kapel jako New York Dolls a Brats.

PETER CRISS: Dost jsme napodobovali jiné. Spousta nápadů na vystoupení vyšla z toho, co dělali Beatles, Alice Cooper nebo New York Dolls. Prostě jsme si sedli a dali hlavy dohromady: „Co kdybychom to všechno, co se nám líbí, propojili?“ A ono to fungovalo. Bylo to senzační.

GENE SIMMONS: Chtěli jsme mít skupinu jako Beatles. Skupinu se čtyřmi výraznými osobnostmi. To pak může někdo obdivovat kapelu jako celek, a zároveň i její jednotlivé členy.

Vyšli jsme ze všeho možného, co už existovalo před námi, a rozšířili to. Jsme děti poslední rockové generace. Všechny moje idoly – Stones, The Who, Kinks a další – obrovsky ovlivnily můj pohled na svět. Když jsem viděl naživo vystupovat Petera Townshenda, pochopil jsem, jak úžasně dokáže diváka vtáhnout a zaujmout. Snažili jsme se o totéž.

Začali jsme se líčit, když toho nechal Alice [Cooper], když od toho upustil David Bowie, když Genesis usoudili, že už se to nenosí. Úplně nás uchvátila představa, že se ponoříme do vlastních fantazií a stane se

z nás na pódiu někdo zcela jiný, ačkoli v podstatě budeme pořád stejní. Je to, jako když si v pěti nebo šesti letech se sestrou stoupneš k zrcadlu, oblékneš si věci rodičů a začneš věřit, že jsi někdo jiný, ale pořád jsi to ty. Když tě někdo pozve na večírek v maskách, pravděpodobně si vybereš kostým, který nějak odráží tvou osobnost.

LEW LINET (PRVNÍ MANAŽER KISS): Kdykoliv jsem dorazil na zkoušku, všiml jsem si menší úpravy v líčení. Nejdřív jsem zaznamenal, že používají oční linky, pak trochu pudru, pak přidali tužku na obočí, a tak dále a tak dále. Každá další zkouška byla trochu hlučnější a kluci byli o trochu víc nalíčení. Pokoušeli se zrealizovat svůj sen – mít hlučnou „staromódní“ kapelu, a přitom jakousi směsici Rolling Stones, Davida Bowieho a Alice Coopera.

GENE SIMMONS: Zpočátku ještě byl na vrcholu glitter rock a spousta muzikantů se stylizovala do androgynního vzhledu, tak jsme to zkusili taky. Paul v tom vypadal velice přesvědčivě, ale já ne, já byl jako ragbista převlečený za baletku. Postupně jsme to doladřovali.

Když jsme se poprvé rozhodli nalíčit, proběhlo to velmi rychle. S Paulem jsme zaskočili do obchodáku kousek vedle zkušebny a koupili jsme dvě zrcadla po patnácti dolarech. Když jsme je ve zkušebně opřeli o zeď, mírně se prohnula, protože to byla fakt levná zrcadla. Když jsme se do nich podívali, trochu nás to znetvořovalo. Pamatuju se, že jsme se prostě rovnou namalovali. Bylo to asi týden před vystoupením v Coventry. Od té doby, co jsem to vystoupení v Coventry dojednal, uplynulo hodně času, změnili jsme jméno kapely a zcela jsme změnili vzhled.

První nalíčení v podstatě spočívalo v tom, že jsme si na tvář jen nanесли make-up. Nikdo kromě mě se nenatřel bíle. Já se do toho hned vrhl po hlavě, byla to pro mě katarze. Ostatní kluci to brali spíš jako „pořádně se oblíkneme a budeme skvělá kapela“. Pamatuju se, jak se na jednom z prvních koncertů Ace pořád díval na svůj odraz v Peterových bicích, na kterých byla popraskaná fólie. Úplně ho odvázalo, jak vypadá divně. Na začátku ostatní kluci neměli moc jasno v tom, jaký budou mít make-up a co o nich bude vypovídat. Prostě se z doktora Jekylla ještě nestal pan Hyde. Pro mě ta změna nastala okamžitě a stoprocentně. Já měl hned jasno. Když se podívám na staré fotky a vidím se na pódiu, už

v tom jasně spatřuji sám sebe později v kostýmu a v kompletních „válečných barvách“.

EDDIE SOLAN: Paul a Gene řekli Aceovi: „Hele, možná nejsme ta nejlepší kapela na světě, takže musíme něčím přitáhnout pozornost.“ Byli přesvědčení, že se proslaví. A tvrdě na tom makali. Každý pátek večer jsem vyzvedával Paula u něj doma a jeli jsme shánět pro kapelu nějaké kšefty.

TOMMY RAMONE (BUBENÍK SKUPINY RAMONES): V té době se v New York City hrály původní věci jenom na třech místech: v Max's Kansas City, v Mercer Arts Center a v Coventry. New York byl úplně mrtvý. Pár kapel sice docela slušně sjíždělo převzaté písničky, ale původní tvorba se nikde moc nenosila.

GENE SIMMONS: Nemohli jsme sehnat žádný kšeft, protože jsme nehráli žádný hit z první čtyřicítky hitparády. Chtěli jsme hrát svoje vlastní skladby, ale v klubech o původní tvorbu nikdo nestál. My měli asi takovou představu – vystoupit v nějakém menším klubu a všem ukázat, jak dovedeme hrát naživo.

Nakonec KISS nějak poskládali ze všech možných i nemožných zdrojů své první kostýmy – bez peněz, zato s velkou dávkou vynalézavosti.

PAUL STANLEY: Není to žádná náhoda, že naše první kostýmy pocházely z obchodů s oblečením pro příznivce sado-maso. Ocitli jsme se v části města plné takových obchůdků, o jejichž existenci jsme do té doby neměli ani tušení. Viděli jsme tam dost divné věci, jako třeba masku s hadicí vedoucí z otvoru na ústa. Něco jsme si prostě koupili a něco nám udělali na zakázku. Existoval jeden S&M obchod pro gaye-motorkáře, jmenoval se Eagle's Nest, a tam nám připravovali kostýmy. Co tam měli? Černou kůži a kovové cvočky. A co jsme chtěli? Černou kůži a kovové cvočky. Původní kožené ocvočkované pásky a obojky jsme si sehnali v obchodech pro chovatele psů. A zbytek jsme koupili v obchůdkách S&M ve West Village. Vybírali jsme si převážně černé oblečení, já nosil boty na vysokém podpatku, těsně obepnuté lurexové kalhoty, černé podkolenky a černé tričko s nápisem KISS. Zaplatil jsem asi pětáctyřicet

dolarů za boty, tři dolary za tričko a asi pět dolarů stál ten lurex na kalhoty.

JOEY CRISCUOLA (BRATR PETERA CRISSE A ROADIE KISS V RANÝCH DOBÁCH): Máma Peterovi vyráběla trička s nápisem KISS. Jedno z nich měl na tom prvním vystoupení v Coventry. Nanesla na tričko lepidlem logo KISS a zasypala to třpytkami. Vyšlo jí to naprosto skvěle. Taky mu vyrobila jedno tričko s bicími. Brácha nosil takové černé kraťasy s cvočky po stranách a černé punčocháče.

ANNEMARIE HUGHESOVÁ (FANYNKA ZAČÍNÁJÍCÍCH KISS): Já, Lydia [Crissová] a Peterovy sestry Donna a Joanne jsme tam občas zaskočily a pomáhaly vyrábět trička, nejen pro Petera, ale pro celou kapelu. A samozřejmě taky pro fanoušky, kteří by si je chtěli koupit. Pamatuju se, že kluci z kapely dali Aceovi peníze, aby si zašel koupit tričko, ale nějak nikdy nedorazil do obchodu – utratil ty peníze za chlast. *[smích]* Takový je prostě Ace.

ACE FREHLEY: Nedávno jsem se rozesmál při pohledu na jednu starou fotku z těchhle časů. Gene měl na sobě tričko se stříbrnou lebkou a zkříženými hnáty a já měl triko se stříbrnými křídly. Vzpomněl jsem si, že obě ta trička ušila moje máma v ruce.

PAUL STANLEY: Všechny kapely na newyorské scéně, které si to mohly dovolit, si kupovaly oblečení v obchodech jako Granny Takes a Trip nebo Jumpin' Jack Flash, kde se prodávalo nejmódnější oblečení, které přišlo z Anglie. Já jsem ovšem věděl, že si nic takového sakra dovolit nemůžu, tak jsem se rozhodl, že si módní oblečení vyrobím sám. *[smích]* Sebral jsem se a šel si koupit látku. Táta mi povídá: „Koukám, že máš odvalu, ale já ti ty kalhoty snad radši zaplatím. Obdivuju, že se chceš pustit do šití, ale nepovede se ti to, protože jsi to nikdy nedělal.“ A já na to: „Aha, myslíš?“ Tak jsem rozpáral svoje nejlepší džíny, udělal jsem podle nich střih, nastříhl jsem si lurex, poprosil jsem mámu, aby mi ukázala, jak se šije na stroji, a ušil jsem si kalhoty. Vzal jsem si je na vystoupení do Daisy a byly mi tak těsné, že mi na pódiu praskly, přímo v rozkroku se úplně celé rozpáraly. Byl to vrchol večera. Genovi jsem ušil taky takové, má je dodnes schované.

GENE SIMMONS: Asi jsme vypadali jako cvoci. V roce 1973 už všichni přestali nosit boty na podpatku, a my si pořídili kozačky s patnácticentimetrovými podrážkami, celé okované cvočky, úplně ve stylu sado-maso. Vypadaly fakt dost divně a už od pohledu vážily asi tak tunu.

Členové KISS měli v osobním životě společného jen velmi málo, snad pouze věrnost a oddanost hlasité rockové hudbě. Jinak šlo o čtyři naprosto nesourodé osobnosti, které se spojily, aby postupně dobyly svět.

PAUL STANLEY: Když jsme se my čtyři spojili a zahráli, mělo to úžasný náboj, byla to prostě paráda. Každý, kdo nás viděl a slyšel, musel uznat, že je to prvotřídní, jakkoliv ne ve smyslu virtuozity nebo hudebních kvalit. Ale kapela působila velice přesvědčivě, a navíc ji tvořily čtyři dost výrazné osobnosti. Bylo to jako časovaná bomba. Výbušnost není nutně vždy negativní. Například auta tak vyhrávají závody, právě ta výbušnost v motoru umožňuje rychlost. Jen je třeba tu nesmírnou dravost trochu spoutat. Vždycky nám dalo nejvíc zabrat udržet kapelu v lajně. Ale od začátku bylo jasné, že to má náboj, to se zkrátka nedalo popřít.

Museli jsme udělat řadu ústupků, aby to fungovalo. Někteří lidé jsou prostě takoví, že určité věci sabotují jen proto, aby si něco dokázali. Třeba pro Petera a Ace byla snaha „něco si dokázat“ často mnohem důležitější než úspěch kapely. To se dělo od samého začátku. Peter chtěl z kapely odejít už velmi brzy a kladl si nejrůznější podmínky. Ace zase třeba odmítal pomáhat nosit aparaturu. Od samého začátku jsme to byli Gene a já, kdo to táhl, kdo vždycky zařídil, co bylo potřeba, ať už šlo o to sehnat dodávku nebo ji řídit nebo tahat aparaturu, půjčit kostýmy, kreslit plakáty... Vždycky to dělal Gene nebo já. Ale to už je dneska jedno, důležité je, jak kapela dokázala na lidi zapůsobit a jak ji lidé vnímali.

NOTHIN' TO LOSE

Třicátého ledna 1973 vystoupili KISS na svém vůbec prvním koncertě v Coventry, ošuntělém klubu ve Flushing, části newyorského Queensu.

PAUL SUB (MAJITEL COVENTRY): Coventry se otevřelo počátkem sedmdesátých let. Klub stál na Queens Boulevard u Čtyřicáté sedmé.

PAUL STANLEY: Původně to byl klub svobodných zednářů, nebo snad polských válečných veteránů nebo něco takového.

PAUL SUB: Nejdřív se to tam jmenovalo Popcorn Pub, já to později přejmenoval na Coventry, po tom městě v Anglii.

PAUL STANLEY: Když jsme poprvé hráli v Coventry, ještě se to jmenovalo Popcorn a majitel se pokoušel změnit image celého podniku. Bylo to výhodné partnerství v tom smyslu, že jsme do klubu přivedli lidi z New

<p>"Z" COFFEE HOUSE presents SCOTT FAGAN folk-rock SAT. FEB. 3 at 8:30 P.M. Donation \$1 Lexington Ave. at 20th St. MU 1-4219</p>	<p>VILLAGE VOICE DISPLAY ADVERTISING WA 4-7880</p>
<p>POPCORN Pub New Adult Discotheque & Show (Proper Dress, Over 21) Fri-Sat-Sun Feb. 3-4</p>	<p>47-03 Queens Blvd. (Nr. 47 St.) 729-9681 becomes COVENTRY Coming next Wed. Fri. Sat. Sun HARLOTS OF 42 St. Wed & Thurs Jan. 31 - Feb 1 KISS</p>
<p>BRANDY VALENTINES DAY SPECIAL WED. FEBRUARY 14th JAY and the AMERICANS Tues. FEBRUARY 20th THE BROOKLYN BRIDGE S 84th St. & York Ave. • Res. 734-9070</p>	
<p>SHOWS NITELY TO 2:30 A.M. FOLK CITY HOOTENANNY EVERY SUNDAY ST. ELMO'S FIRE DENNY BROWN Coming Tuesday, Feb. 6th REVIVAL 130 West 3rd St. (at 6th Ave.) N.Y.C. AL 4-8449</p>	
<p>7 YEARS of MONDAY NIGHTS THAD JONES MAL LEWIS JAZZ BAND INAUGURATES IT'S 8th YEAR AT THE VILLAGE VANGUARD - OPENING - THURSDAY, FEB. 1st THRU. MONDAY, FEB. 5th VILLAGE VANGUARD 17th Avenue nr. 11th St. • AL 5-4037 OPENING TUES, FEB. 6th CHARLES MINGUS</p>	

Upoutávka v místním tisku na první koncert KISS v klubu Coventry v Queensu (se souhlasem Brada Estry)

Yorku, takže tam začaly přes řeku jezdit i další kapely a vystupovat tam. Jak se proslýchlo, že v Coventry hráli KISS, začala se tam objevovat rocková klientela. Až po létech jsem například zjistil, že ten vysoký kluk, co nás zezadu pozoroval a na nose měl velké brýle, byl Joey Ramone.

JOEY RAMONE (ZPĚVÁK SKUPINY RAMONES): Byl jsem na jejich úplně prvním koncertě, a taky jsem byl na jejich vystoupení v Coventry, když podepsali smlouvu s Casablanca Records. KISS i Ramones vyrůstali v Queensu.

MARKY RAMONE (BUBENÍK SKUPINY RAMONES): Poflakovali jsme se po stejných místech, jako byly třeba kluby Max's Kansas City nebo Coventry. Měli jsme rádi stejnou muziku: Kinks, rané věci Phila Spectora, Beatles a The Who. Jejich hudba je přímočarý rock. Člověk nemusí vystudovat hudbu na Juilliardu nebo jiné věhlasné škole, aby je dokázal ocenit. Navíc po vokální stránce byli doslova výborní, skvěle to všechno sedlo dohromady.

JOEY RAMONE: Pořád si myslím, že jsem v životě neslyšel hlasitější kapelu. Většinou se mi to moc líbilo. Byla to zábava a měli skvělé písničky. Viděl jsem je hrát poprvé, to používali pro pódiové efekty jenom suchý led. Gene měl na sobě tričko s lebkou a zkříženými hnáty. To bylo ještě dávno předtím, než propracovali celou tu svou show a image.

TOMMY RAMONE: Viděl jsem KISS v Coventry – pěkně se na tom vystoupení tehdy odvážali. Nevěděl jsem zkraje, co od toho mám čekat, ale byli fakt moc a moc dobří. Ohromilo mě, jak mají silný a jedinečný zvuk a jak profesionálně to berou. Měli přímočaré a krátké písničky se solidní a kompaktní strukturou. Myslím, že zvukem se nepodobali žádné kapele, snad kromě Slade. A Slade do jisté míry ovlivnili i Ramones.

ACE FREHLEY: Coventry bylo dobré doupě. Pamatuju si, že jsem tam šel na vystoupení New York Dolls. Hodně se tam toho dělo. V té době v tomhle klubu hrála snad každá rocková kapela z newyorské hudební scény – vystupovali tam třeba New York Dolls, Brats a Teenage Lust. Taky se tam setkávali a seznamovali muzikanti z různých kapel. No a samozřejmě, balily se tam holky.

JOEY CRISCUOLA: Kapela tvrdě makala na propagaci toho prvního vystoupení. Kluci obešli ulice a vylepili plakáty po celém Brooklynu, Queensu a Manhattanu. Skvělé, že si našli angažmá zrovna tam. KISS byli pyšní, že hrajou v Coventry, protože tam hrála spousta kapel z New Yorku.

RIK FOX: Všechny lepší kapely z New Yorku jezdily přes Queensboro Bridge do Coventry, aby si tam zahrály. Tenhle klub byl takový odrazový můstek, takový důležitý bod na rozkvétající newyorské hudební scéně. Ještě jsem chodil na střední a nebyl jsem plnoletý, ale nějak jsem zfalšoval doklady a dostal se dovnitř. Když jsem poprvé do Coventry vstoupil, připadal jsem si jako dítě, které vlezle do hračkářství se spoustou krásných hraček a má plnou kapsu peněz. *[smích]* Našel jsem si svůj vlastní svět, se kterým jsem se dokázal plně identifikovat.

HAROLD C. BLACK (SKUPINA TEENAGE LUST): Coventry se spíš podobalo klubu z New York City, prostě byste takový podnik v Queensu nečekali. Když si člověk chtěl poslechnout kapely, které by jeho rodiče rozhodně neschvalovali, tak si zašel do Coventry.

PAUL SUB: Byl to velký klub, asi tak čtyři sta padesát metrů čtverečních. Vešlo se tam sedm set lidí. Vystupovali tam KISS, New York Dolls, Ramones, Blondie, Sam & Dave, Dictators a taky Elephant's Memory. Pořádal jsem deset vystoupení týdně. Zval jsem místní i celonárodní kapely. Jediná kapela, kterou jsem zamítl, byli Aerosmith, protože se mi nechtělo dát dva tisíce tři sta dolarů za honorář. *[smích]* Coventry drželi hlavně New York Dolls. Hráli tam jednou za měsíc a pokaždé dorazilo sedm set lidí. Chodilo na ně nejvíc lidí ze všech kapel, co tam hrály. Dolls mi fakt pomohli platit nájem. Ostatní kapely, co tam vystupovaly, od KISS po Ramones, nikdy tolik lidí nepřitáhly.

STAN MIESES (NOVINÁŘ, NEW YORK DAILY NEWS): V roce 1973 existovalo mimo Manhattan pouze pár zajímavých klubů, a v nich se vesměs odehrávaly tehdy vzkvétající diskotéky. První diskotéky začaly v klubu s názvem Le Jardin. Takže široko daleko se dal zažít jen úsvit éry *Horečky sobotní noci*. Studio 54 ještě neexistovalo. Mimo Manhattan se mnoho rockových klubů nevyskytovalo. Coventry se dost podobalo

podniku Kenny's Castaways na Bleecker Street ve Village. Taky to tam vypadalo jako ve velké irské hospodě.

JIMI LALUMIA (NOVINÁŘ, WORDS & MUSIC MAGAZINE): Coventry bylo opravdové centrum rocku, protože tam neexistovaly žádné osobní vazby. Max's Kansas City bylo úzce spojeno s Andym Warholem a partou kolem něj a taky s glamrockovou scénou v čele s Dolls a Wayneem Countym. Mercer Arts Center na Manhattanu se taky nedal považovat za rockový klub, prostě to bylo umělecké centrum a pro rock se otevřelo, až když selhaly veškeré pokusy přitáhnout tam jiné umělecké aktivity. Coventry lidi vnímali jako pravé rockové doupe, fakt to tam vypadalo jako v rockovém klubu. Takže se tenhle podnik výborně hodil pro první vystoupení KISS.

GENE SIMMONS: Coventry bylo situované v dost zoufalé průmyslové zóně. Dvě patra nad podnikem vedla dráha, takže když jsme hráli, jezdily nad námi vlaky a dělaly hrozný kravál. Patřilo to tam takovým ostrým hochům, co mluví asi takhle [*napodobuje hlas ostrého hochá*].

JOEY CRISCUOLA: Coventry rozhodně zažilo lepší časy, fakt to byl pajzl.

SHAYNE HARRIS (BUBENÍK SKUPINY LUGER): Coventry se nacházelo uprostřed irsko-německé čtvrti, všude kolem byly restaurace a kavárny. Stanice dráhy byla přímo u klubu, nadzemka vedla přes celý Queens Boulevard. Dalo se s ní dojet až na Times Square.

MARK POLOTT (NÁVŠTĚVNÍK KONCERTŮ V COVENTRY): Nad vchodem byl takový nějaký nečitelný nápis jakoby staroanglickým písmem. Auto jste mohli zaparkovat pod viaduktem nadzemní dráhy, jen kousek od vchodu do klubu.

ANDY DOBACK (NÁVŠTĚVNÍK KONCERTŮ V COVENTRY): Vstup stál dva nebo tři dolary. Patřily k tomu dva drinky. Pivo stálo dolar. Měli tam velký jukebox se všemi nejnovějšími hity a taky tam měli singl od jedné místní kapely jménem Harlots of 42nd Street.

PAUL SUB: Když člověk vešel do klubu, po pravé ruce měl velký bar. Šlo o běžnou hospodu s normálním uspořádáním stolů a velkým tanečním parketem. V suterénu byla šatna, kde se muzikanti mohli převléknout.

KEITH WEST (BRATS): V suterénu Coventry se odehrávala spousta sexuálních eskapád. V šatně to dost žilo, holky, drogy... všechno. Takové ty

nažhavené holky si kapely předávaly mezi sebou. Potkal jsi chlapíka s holkou a hned ti proběhlo hlavou: „Jo, tu sem přece taky vojel!“ A úplně to samé si v tu chvíli určitě pomyslel i někdo další z kapely. *[smích]*

RICK RIVETS (BRATS): Byl to mnohem větší klub než CBGB nebo Max a muzika tam zněla skvěle. Pódium nebylo ani tak vysoko, ale strop byl poměrně nízký, takže když se člověk trochu rozjel a víc zamával kytarou, narážel s ní do stropu.

EDDIE SOLAN: V tom klubu měli dvě pódia, na každém konci sálu jedno. Takže jedna kapela si mohla stavět aparaturu a připravovat se a druhá mezitím hrála. A když dohrála, kapela na druhém konci to mohla rovnou rozjet. KISS hráli hodně hlasitě, ale uši to nervalo, ačkoli jsme vždycky hráli, jak nejhlasitěji to šlo. Přes mikrofony jsme snímali vokály a bicí a snažili jsme se, aby z repráků vycházely v rovnováze s přímým zvukem kytar, aby to všechno nebyl jen chaotický hluk. Jiné kapely zněly jako směsice neidentifikovatelného rámusu, jejich písničkám ani nebylo rozumět. Měli jsme malý tým, jen já, Joey Criscuola – Peterův brácha – a Bobby McAdams. Ale pomáhali všichni, Paul jezdil s pekařskou dodávkou plnou kostýmů pro celou kapelu. *[smích]* Byla nacpaná až ke stropu.

PETER „MOOSE“ ORECKINTO (ČLEN TÝMU KISS, PYROTECHNIK A ZVUKAŘ): Coventry? Typický zchátralý klub ve stylu známého podniku CBGB. Neměli tam žádnou aparaturu a majiteli to bylo úplně fuk. Zajímalo ho zřejmě jediné, a to prodat co nejvíc naředěného chlastu.

BILL AUCOIN (MANAŽER KISS): Byla to taková díra, nejděsnější rockový klub. Hrozný pajzl. Ale kluci se tam mohli odvázat a hrát tak nahlas, jak chtěli.

BINKY PHILIPS: Coventry, to byl fakt příšerný pajzl. CBGB byl taky pajzl, ale mělo to tam atmosféru, jak jsi vešel do CBGB, hned jsi pochopil, že je to svérázné a jedinečné místo. Bylo to tam tak strašné, až to bylo pěkné. Coventry tvořily dva sály vymalované na černo. Bylo naprosto jasné, že chlapi, co to tam vedli, se ani za mák nezajímají o muziku, na to kašlali. Vypadalo to, že je to prostě jen pračka na peníze. Úplně kašlali na to, jestli někdo hraje originály nebo převzaté

věci. Taky tam měli dost laxní přístup k výběru kapel. Občas tam vystupovaly dost děsný partičky. Ale nikoho to tam netrápilo, prostě asi jenom prali prachy.

MARK POLOTT: Coventry mělo atmosféru Manhattanu. Šlapalo to tam. Člověk tam potkával stejné tváře jako v Max's Kansas City. Taky tam chodila spousta krásných holek, které mladé rockery pěkně rozpalovaly. V Queensu se jinam nechodilo. Každý se tam musel objevit. Tenkrát se všichni mezi sebou znali. Hudební scéna byla dost malá. Dolls se podařilo prorazit a to inspirovalo další kapely, aby je následovaly.

KEITH WEST: Když se KISS dali dohromady, newyorská glitterrocková scéna byla celkem malá. Šlo o asi deset oblíbených kapel – Dolls, Brats, Eric Emerson & Magic Tramps, Teenage Lust, Harlots of 42nd Street, Ruby & Rednecks, Planets, Luger a Street Punk. Každá kapela na téhle scéně používala jiný figl na upoutání pozornosti. KISS měli make-up ve stylu kabuki, Jayne County byl transsexuál, Dolls zase sázeli na obojpolhavlí vzhled a Brats se inspirovali kapelami jako Faces. Všechny nás fascinoval glamrockový nebo glitterrockový pop, jaký produkovali Sweet, David Bowie, T. Rex, Mott the Hoople a Raspberries. Ale vrcholem pro nás všechny byl Bowie.

HAROLD C. BLACK: Tak co se muziky týče, samozřejmě že mezi newyorskými kapelami panovala rivalita. Taky panovala rivalita kvůli holčkám – kdo kterou měl a kdo ji měl první.

MARK POLOTT: KISS se od ostatních kapel lišili. Měli velké charisma. V mnoha ohledech z této scény vybočovali, byli prostě sví a pěstovali si tajemnou image. Znal jsem skoro všechny rockové muzikanty z Queensu. Paula Stanleyho a Gena Simmonse z KISS, pak Ramones, Johnnyho Thunderse z Dolls, Rickyho Byrda z Joan Jett & Blackhearts, Brats, Murder Inc., Rags a Street Punk.

Členy KISS poháněla touha a odhodlání uspět a od prvního dne dělali všechno možné pro propagaci své skupiny.

PETER CRISS: Jezdával jsem brzy ráno po celém Brooklynu a vylepoval plakáty na naše koncerty. Ace dělal totéž v Bronxu. Gene pracoval někde v kanceláři a měl přístup k různým kopírovacím a rozmnožovacím strojům. Všichni jsme dělali, co se dalo. Bylo to skvělé.

PAUL STANLEY: V noci jsme lepili plakáty a upoutávky na naše vystoupení, což je docela zajímavé, protože později to začaly dělat i další kapely a stalo se to běžnou formou propagace.

GENE SIMMONS: Paul nakreslil upoutávku na náš koncert a dal ji do *Village Voice*.

PAUL STANLEY: Šli jsme na to mazaně. Jeden z našich prvních inzerátů byla kresba nahé dívky. Věděl jsem, že jestli něco určitě přitáhne pozornost, pak je to nahatá holka. Sex vždycky prodává. Ať se jedná o muziku nebo o zubní pastu, šance na úspěch se zvyšují, jakmile někdo uvidí holku bez oblečení. [*smích*] Nakreslil jsem takovou pubertální nymfičku. Byla to docela legrace, protože v redakci *Village Voice*, jinak celkem pokrokových novin, mě donutili, abych jí domaloval plavky. Jednou to vyšlo s nahatou holkou, podruhé měla plavky. Existuje plakát, který jsem vyrobil pro náš koncert v hotelu Diplomat, kde s námi vystupovali Street Punk a Luger. Já nakonec vymýšlel loga pro některé kapely, co tam s námi hrály, protože jsem chtěl, aby plakát na naše vystoupení vypadal dobře. [*smích*]

GENE SIMMONS: Já byl odjakživa cvok a prostě jsem zvedl telefon a otravoval lidi, abych nás dostal tam, kam jsme chtěli. Cestou do práce jsem chodil kolem jednoho klubu v Queensu, zavolal jsem tam, nechal jsem se přepojit na ředitele a začal jsem se prodávat, což je přesně to, co dělám celý život. Řekl jsem mu: „Máme kapelu, jmenuje se Wicked Lester a všichni jsou z ní úplně nadšení. Musíte nám umožnit vystoupit u vás, protože jsme naprosto úžasní.“ A on souhlasil a zařadil nás do programu na tři večery v týdnu, kdy tam vůbec nikdo nechodil. Vydělali jsme si tak málo, že to vystačilo sotva na pronájem auta na odvezení aparatury. Ještě jsme se nejmenovali KISS. Ten první večer jsme si změnili jméno z Wicked Lester na KISS. Ace vyndal fixku a nakreslil na plakát logo. Jméno KISS jsme vymysleli, když jsme jednou s Paulem a Peterem jeli v autě a Paul řídil.

PAUL STANLEY: Jeli jsme po longislandské dálnici, vraceli jsme se z města s Genem a Peterem v mém plymouthu a navrhovali jsme různá jména pro kapelu.

GENE SIMMONS: Mě napadlo „Crimson Harpoon“ a „Fuck“. „Fuck“ mi přišlo naprosto geniální. Jméno první desky by bylo *You* a druhá by se jmenovala *It*. Lidi na našich koncertech by řvali: „Fuck, fuck, fuck!“ Je to dokonale název kapely.

PAUL STANLEY: Já přišel s názvem KISS. Když je něco dobré, hned víš, že je to přesně ono. A tak jsem jen zatajil dech a přál si, doufal, že kluci budou natolik chytrí, že zapomenou na svoje nápady a na svoje ego, protože jsem hned věděl, že je to pravé jméno.

GENE SIMMONS: Hned jak jsem to slyšel, povídám: „Jasně, to je ono!“ Prostě to okamžitě sedlo.

PAUL STANLEY: Hrozně se mi ulevilo, když jsem navrhl KISS a kluci hned souhlasili, že je to dobrý nápad.

GENE SIMMONS: Rozebírali jsme to, mohlo to znamenat ledacos. Mohl sis představit polibek smrti. Taky to mohlo znít romanticky nebo sexy. Hlavně to bylo takové britské.

PAUL STANLEY: Vymyslel jsem KISS, protože to je název, který si každý zapamatuje. A je to univerzální. Tohle slovo znají lidi na celém světě. Já totiž už tenkrát věřil, že prorazíme do světa. KISS měli od samého začátku šmrnc a kouzlo. Určité okamžiky jsou rozhodující, a tohle byl jeden z nich. To se nedá popřít. A netvrdím to snad proto, že jsem ten název vymyslel já. To ne, jde o to, že ten název je prostě dobrý.

Když už se KISS rozhodli pro jméno, museli také vytvořit výrazné logo, které by vystihovalo podstatu skupiny.

ACE FREHLEY: Vždycky mě bavilo dělat grafické návrhy. Když mi bylo šestnáct, poradce na střední mi řekl: „Tahle škola pro tebe není. Patříš do umělecké školy, abys rozvíjel svůj talent.“ Mojí specialitou jsou loga. Logo KISS jsem měl hotové asi za tři minuty. Svoje nejlepší věci dělám rychle. Nakreslil jsem to fixou a Paul to po mně poupravil technickým perem. Odjakživa má pevnější ruku než já.

Ace, Paul, Gene a Peter na schodech domu číslo 10
na Východní Dvacáté třetí ulici, New York City (KISS Catalog Ltd.)

PAUL STANLEY: Ace přišel s původním návrhem loga. Připadalo mi to jako fantastický nápad, jen trochu nedotažený, tak jsem to dokončil. Pamatuju si, jak jsem to logo doladřoval s pravítkem doma v obývací na konferenčním stolku. Po mých úpravách to víc připomínalo emblém auta. Chtěl jsem, aby to vypadalo dobře na plakátě na naši show v hotelu Diplomat. Když se podíváš na ta dvě S, nejsou identická ani úplně rov-

Propagační snímek pořízený na schodišti u zkušebny v domě číslo 10
na Východní Dvacáté třetí ulici (sbírka Kena Sharpa)

noběžná, protože jsem to prostě jen nakreslil od ruky. Když jsme získali smlouvu na první desku, z výtvarného oddělení se nás ptali, jestli to mají opravit. Ale protože nás to logo dostalo až tam, tak jsme řekli: „Ne, nechte to, jak to je.“ A tohle logo máme dodnes.

Celý první rok se make-up KISS stále vyvíjel. Paul, Gene, Ace a Peter stále experimentovali a doladovali svůj vzhled koncert od koncertu.

GENE SIMMONS: Absolvovali jsme focení ještě jako Wicked Lester. Jeden Aceův kamarád nás vyfotil na schodech u zkušebny v čísle deset na Dcacáté třetí. Na těchto raných fotkách ještě nemáme make-up. Vypadáme tam trochu jako z druhořadé travesty show a trochu jako New York Dolls. K make-upu jsme teprve měli dojít, ačkoli jeho primitivní verzi jsme si vyzkoušeli už jako trio s Paulem a Peterem. Na té fotce to vypadá, že mám stříbrné vlasy, ale byl to jen šedý sprej. V té době jsme ještě přesně netušili, kam budeme směřovat, ale už jsme věděli, že máme hudební kvality. Na téhle fotce vypadáme jako newyorská glitterrocková kapela. Všichni máme našpulené rty a výraz: „Koukni! Jsem holka, nebo kluk?“ Prostě takový ten tehdy módní androgynní vzhled. Než jsme odehráli první koncert v Coventry, přejmenovali jsme se na KISS. Zvětšili jsme tu fotku asi na metrový plátek, který jsme vyvěsili v okně klubu.

PETER CRISS: Vypadali jsme jako čtyři kluci převlečení za holky. Gene vypadá jako transvestita, Paul jako děvka a Ace jako Shirley MacLaineová. *[smích]* Hrozně jsme si z něho kvůli tomu utahovali.

BOBBY McADAMS: V té době se líčili Alice Cooper, David Bowie a Dolls, ale šlo o ženské líčení. Podobně se ze začátku malovali KISS, prostě spousta rudé rtěnky a závěje pudru.

PAUL SUB: New York Dolls se proslavili líčením ve stylu travesty show, takže když KISS přišli s make-upem a kostýmy, nepřekvapilo mě to. Nakonec jsem se ale divil, protože vypadali úplně jinak než Dolls.

GENE SIMMONS: Na ten první koncert v Coventry jsem měl jen takovou primitivní verzi make-upu. Svázel jsem si vlasy nahoře na hlavě a na obličej už jsem si namaloval ten základní vzor, ale nepoužil jsem černou

Propagační fotografie KISS z raného období (KISS Catalog Ltd.)

rtěnku. Paul si namaloval pusu, ale nenatřel si tváře bílou barvou. A taky neměl hvězdu přes oko. Ace vystupoval v obličejí celý stříbrný a Peter si jen načervenal tváře a použil rudou rtěnku. Na našem druhém vystoupení v Coventry jsme měli už základy budoucího make-upu KISS, už jsme měli jasnou představu, jak to má vypadat.

ACE FREHLEY: Na první koncert v Coventry jsem si natřel obličej stříbrně. Před druhým koncertem jsem si řekl, že to je nuda, že musím vymyslet něco originálnějšího, a tak jsem si začal malovat kolem očí hvězdy.

PAUL STANLEY: Líčil jsem se v podstatě pořád stejně, jen se měnil motiv kolem očí.

ACE FREHLEY: Lidi nevědí, že Paulův make-up jsem vymyslel já.

QUEENS BOULEVARD

Velká očekávání se nenaplnila a první živé vystoupení kapely hochům přineslo hořké zklamání. Premiéra v Coventry by se dala označit všelijak, ale rozhodně ne jako úspěch. Členové skupiny trochu vystřízlivěli, brali to jako varování, že cesta na vrchol se neobejde bez karambolů.

PAUL STANLEY: Když jsme poprvé hráli, sál byl doslova prázdný.

PETER CRISS: Nikdo tam nebyl. *[smích]* Případalo mi to jako zlý sen. Všechno jsme si tak pečlivě připravovali, mohli jsme se doslova přerazit... kvůli šesti lidem!

LYDIA CRISSOVÁ: Pamatuju se, že to byla hodně chladná zimní noc. Jediný, kdo se tehdy do Coventry obtěžoval jít, jsem byla já, Genova holka, jedna její kamarádka plus tým kapely – Eddie Solan, Joey Criscuola a Bobby McAdams. Pak tam ještě byl personál klubu.

PAUL STANLEY: Mně bylo naprosto fuk, že na první koncert přišli čtyři lidi, a ne čtyřicet tisíc, naše cesta už byla předurčená. Nezájímalo mě nic jiného, než že budeme nejlepší kapelou široko daleko. Ani za nic by mě nenapadlo ustoupit byt' jen o krůček z téhle cesty. Vždycky jsem to bral tak, že na tohle všechno budu jednou vzpomínat s nostalgií a úžasem. Prostě jsem byl nezlomně přesvědčený, že tahle cesta nás vede správným směrem a že dobudeme svět.

GENE SIMMONS: Hráli jsme v úterý, ve středu a ve čtvrtek – a platili nám třicet dolarů.

11

KISS APPEARANCES 1975 - ON TO PRESENT

JAN '73	30	COUNTRY	QUEENS NY	
	31	"	"	
FEB	1	"	"	
MARCH	9	DAISY	AMITYVILLE NY	
	10	"	"	
APRIL	13	"	"	
	14	"	"	
MAY	4	BLOOMER ST. LOFT	NY.	QUEEN GLIZ, BRATS
	26	HEADERS LANDING	NY.	BENEFIT
JUNE	1	BLOOMER ST LOFT	NY.	BRATS
	8	DAISY	AMITYVILLE NY.	
	9	"	"	
	15	"	"	
	16	"	"	
JULY	13	DIPLOMAT HOTEL	NY.	BRATS, PLANETS
AUG.	9	DIPLOMAT HOTEL	NY.	BEETS, PUNK, LUGAR
	17	DAISY	AMITYVILLE NY.	
	18	"	"	
	31	COUNTRY	QUEENS NY.	WILD HONEY
SEPT.	1	"	"	
	2	"	"	
DEC.	21	"	"	ISIS, RAGS
	22	"	"	
	29	ACADEMY OF MUSIC	NY	BOC, TGG, TRON LUST

Seznam koncertů KISS v roce 1973, psaný rukou
Gena Simmonse (se souhlasem Marka Anthonyho)

Původní nálepka z klubu Coventry
(se souhlasem AnneMarie Hughesové)

Gene v námořnickém tričku v Coventry,
30. ledna 1973 (KISS Catalog Ltd.)

Paul a Ace v Coventry, 30. ledna 1973
(KISS Catalog Ltd.)

LEW LINET: Coventry, to byl průšvih. Ty koncerty dopadly strašně. Nikomu se nelíbily, nikdo jim nezatleskal.

PAUL SUB: KISS v té době nikdo neznal, neměli žádné fanoušky.

LYDIA CRISSOVÁ: Ačkoli na koncert nikdo nedorazil, nevzalo jim to kuráž. Byli prostě šťastní, že hrajou, a hráli jako o život. Kapela za ten večer vydělala třicet dolarů a všechno to šlo na provozní náklady.

RICK RIVETS: Paul Sub, majitel klubu, nebyl žádný škrť, ale kapelám předem neplatil. Účinkující dostávali procenta z prodaných lístků. Ovšem rozdával muzikantům poukazy na pití, to se mu upřít nedá.

[smích]

GENE SIMMONS: Naše vystoupení pěkně šlapalo. Byl to přímočarý, opravdu syrový a opravdu dobrý rock. Toho večera v Coventry jsem měl

velurové kalhoty do zvonu s manžetami, boty na vysokém podpatku, které jsem si vyzdobil cvočky, a bílé námořnické tričko. To mi zbylo po vystoupení s Wicked Lester pro vedení Metromedia Records.

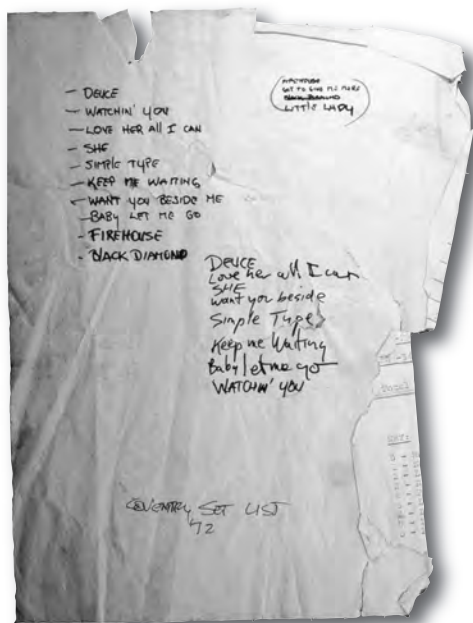
BOBBY McADAMS: Ace dorazil na koncert pěkně pod parou, ale je třeba mu přiznat, že hrál výborně, ačkoli byl úplně nalitý.

PETER CRISS: I když jsme viděli ten prázdný sál, nalíčili jsme se, šli jsme na pódium a odehráli koncert. Snažili jsme se jenom kvůli sobě, ale přesně to jsem na klucích od prvního dne obdivoval. Vždycky jsme se drželi toho, co jsme si připravili a nacvičili, bez ohledu na to, co nás v sále čekalo. I když lidi nepřišli, stejně jsme do toho dali celé srdce. Když nás čekal koncert v Daisy, pojali jsme to tak, jako by se nejednalo o bar, ale o vystoupení v Madison Square Garden. A taky se pamatuju, že když jsme pak skutečně měli hrát v Garden, Gene mi povídal: „Tak jo, ty parchante, tak teď si tam opravdu zahrajeme!“

PAUL STANLEY: Vzpomínám si, jak jsme v roce 1972 jeli do Garden na koncert Elvise Presleyho. Napadlo mě tenkrát: „Jednoho dne se lidi pojedou do Garden podívat na mě.“ A skutečně, za pět let tam KISS opravdu vystupovali. Možná je takováhle slepá sebedůvěra hloupost, ale člověka dovede hodně daleko, pokud má k tomu ještě nějaký ten talent. Když jsi pevně odhodlaný, kam budeš směřovat, nenecháš si nic vstoupit do cesty.

GENE SIMMONS: Četli jsme všechno o fanynkách Franka Sinatry a o tom, jak manažer Elvise Presleyho, plukovník Tom Parker, dokázal uměle vytvořit vzrušenou atmosféru – a lidé mysleli, že je to přirozené. Show se neodehrává jen na jevišti, i publikum má svou roli. Museli jsme také upoutat nějakým trikem, protože zatím jsme byli naprosté nuly. Zvali jsme tedy na koncerty naše holky a kamarády. Ti nám tam dělali „skalní fanoušky“, tleskali, zvedli se ze sedadel a tancovali pod pódiem nebo po straně sálu... Na muziku kapely, o které nikdy nikdo neslyšel. Když tam někdo náhodou zašel, pomyslel si: „Co se to tady děje? Tu kapelu vůbec neznám, ale už má takovéhle nadšené fanoušky!“

PETER CRISS: Nakonec jsme v Coventry hráli dostatečně dlouho. Pamatuju se, jak jsme tam jednou večer přijeli s kluky autem a u dveří do klubu stála fronta lidí. Opakovali jsme pořád dokola užasle: „Ty vole!“

Rukou psaný seznam písní na koncert v Coventry (KISS Catalog Ltd.)

Tak to je síla!“ Museli jsme se prodírat davem a všichni nás plácali po zádech, a když jsme se dostali do šatny v suterénu, úplně jsme říčeli bláhem. Bylo to senzační!

JOEY CRISCUOLA: Po prvním koncertě se rozneslo, jaká je to divoká kapela, a po několika vystoupeních už si vytvořili malou skupinku fanoušků.

PAUL SUB: Od určité doby KISS přitáhli na koncert tak sto až sto padesát lidí.

EDDIE SOLAN: Lidi tam na prvních koncertech seděli s otevřenou pusou a koukali [smích], protože kluci byli tak moc jiní. To se pak opakovalo v Daisy. První večer tam lidi seděli a jen se divili: „Kdo to ksakru je?“ Ale rozneslo se to po městě a další večer byl klub narvaný.

GENE SIMMONS: Odmítali jsme hrát hity z první čtyřicítky hitparády.

To chtělo kuráž, prosazovat vlastní písničky. Prohlásili jsme, že nebudeme hrát „Hang On Sloopy“ nebo „Midnight Hour“, že budeme hrát jen svoje vlastní věci, což představovalo dost velké riziko. V Coventry jsme vystupovali ve dvou blocích. Všechno jenom původní věci. Měli jsme už tenkrát pěkný arzenál písniček, některé hrajeme dodnes: „She“, „Watchin' You“, „Deuce“, „Strutter“ a „Black Diamond“. Tyhle písničky všechny skončily na prvních dvou nebo třech albech KISS, s jednou pozoruhodnou výjimkou, a to je taková nadčasová bomba, „Life in the Woods“, kterou složil Paul.

EDDIE SOLAN: „Life in the Woods“ byla úplně jiná než všechny písničky, které tehdy hráli.

PAUL STANLEY: Byl to spíš jen takový riff, teprve později mě napadl text. Text to byl dost zvláštní, spíš jsem jen tak něco vychrlil, abychom měli co zpívat.

EDDIE SOLAN: [*recituje text*] „Life in the woods would be easy, living with the birds and the trees...“ Fakt podivná píseň! [*smích*]

GENE SIMMONS: Nikdy jsme ji nenahráli. [*recituje text*] „Keeping in tune with the city, singing along with the breeze.“ Ta slova jsou fakt divná, ale riff to byl výborný, připomíná mi to jednu písničku skupiny Detroit s Mitchem Ryderem.

PAUL STANLEY: Ukradl jsem kousek kytary a část verze z jedné písničky od Buddy Miles Express zvané „Dreams“. „Life in the Woods“ jsme hráli jen v dobách, kdy jsme vystupovali po klubech, šlo vlastně o takovou vatu. Měli jsme pouze omezený počet písní a museli jsme je v jednotlivých blocích odehrát, spíš to byla taková vycpávka, protože jsme vystoupení potřebovali natáhnout. Nikdy by nás ani nenapadlo nahrávat ji na desku.

RIK FOX: V těch dobách koncertů po klubech hráli taky písničku „Acrobat“, což byl takový prodloužený jam. Tvrdší část téhle skladby je pro mě ztělesněním heavy metalu.

GENE SIMMONS: „Acrobat“ byl původně dlouhý sedm minut. Začalo to jako instrumentálka, pak to přešlo do části „You're Much Too Young“. „Acrobat“ se stal „Love Theme from Kiss“, načež to přešlo v riff „Detroit Rock City“, který mi Paul ukradl a nikdy to nepřiznal.

Při vystoupení jsme nemluvili, prostě jen bum, báb písnička za písničkou a pak rychle z pódia, v té době jsme neměli ani žádné efekty.

EDDIE SOLAN: Museli jsme vypadat trochu profesionálněji, tak jsme začali budovat takový primitivní osvětlovací systém. Koupil jsem reostatové spínače, potom takovou kovovou konstrukci, na ni jsem přimontoval barevné reflektory napojené na ty reostaty, které jsem ovládal z mixážního pultu. Jiné kapely tohle ještě neměly, takže jsme vypadali profesionálněji než ony. Dostali jsme nápad použít v písni „Firehouse“ ty červené majáky. Mají na spodní straně magnet, aby hasiči nebo policajti mohli jen sáhnout a maják přichytit na střechu auta. Já tenkrát pracoval pro firmu Lafayette Radio, obchod s elektronickými součástkami v Scarsdale v New Yorku, a tyhle majáky jsme tam prodávali. Vyrobil jsem na zapínání červených majáků box z nabíječky autobaterií. Umístili jsme ty majáky na tři repráky. Používali jsme je na konci „Firehouse“ a taky na závěr vystoupení, abychom publikum na rozloučenou trochu rozpumpovali. Celý tenhle vynález si kluci vozili na koncerty docela dlouho, i když jeli na turné po velkých sálech, vždycky si tyhle červené majáky brali s sebou. Taky jsem vyrobil osvětlení ze stojanů na televizní antény. Vzal jsem takové ty trojnožkové stojany, které se dávaly k anténám na střechy, a přidělal jsem na ně barevné reflektory. Tehdy jsme měli jen málo aparatury a dvanáctikanálový mixážní pult Peavey, který Genovi a Paulovi zbyl z dob Wicked Lester. Já si vyrobil primitivní osvětlovací pult na konzoli. Prostě jsem z něj jen ovládal světla. S pár nápady a za málo peněz jsme dokázali udělat hodně.

ANDY DOBACK: V Coventry měli vánoční věnec s barevnými světly přimontovaný ke stropu. Někdo z nás si vždycky stoupl na židli, točil tím kolem a měnil tím barvy osvětlující pódium. Publikum nás pokaždé odměnilo smíchem.

LEW LINET: Po koncertě, i když třeba dorazilo jen pár lidí, měli kluci z kapely úžasnou náladu. Byli hodně mladí a naivní a cítili, že jdou za úspěchem. Dokázali odehrát koncert a být sami ze sebe nadšení a spokojení s tím, co dělají. Nepochybovali o sobě ani o tom, jestli se vydali správným směrem. Prostě jen dělali to, co je moc bavilo. Necháпали, jak

těžké bude dosáhnout úspěchu. Netušili, jak vysoká je ta hora, na kterou budou muset vyšplhat. Když jsme hodně mladí, tak se nebojíme hnát se za úspěchem a tvrdě pracovat, protože ani netušíme, jak je to těžké. Je to stejné, jako když se děti naučí cizí jazyk. Nevědí, jak je těžké naučit se ho, prostě to jen udělají. Takže v mnoha ohledech byli KISS rocková batolata, batolata plná elánu a odhodlání, připravená ovládnout svět.

STAN MIESES: Tehdy v roce 1973 mi bylo dvacet a pracoval jsem jako taková holka pro všechno v *Daily News*. Jak jsem se tam tak poflakoval, nakazil jsem několik redaktorů svým zájmem o rock. Tak mi občas zadali napsat recenzi rockových koncertů. Potom se ozval jeden chlapík z Queensu, Paul [Sub], který asi musel číst nějakou tu mou recenzi. Psal mi: „Vy z *Daily News* byste taky měli napsat o klubech v Queensu.“ Tak jsem se vydal do toho jeho klubu, Coventry, posadil se – a vystoupila skupina KISS. Díval jsem se na ně a připadalo mi to jako z komiksu nebo z kabuki. Nikdy jsem nic takového neviděl. Vypadali skvěle, po hudební stránce mi to ale přišlo jako míchačka na beton, vůbec to nebyl můj oblíbený styl muziky – já spíš tíhl k Velvet Underground. Ovšem musel jsem uznat, že jejich vystoupení je velmi působivé. Klub byl zpola zaplněný, ale oni nadšeně hráli jak o život. V podstatě celá ta recenze, která pak vyšla v *Daily News*, se soustředila na to, jak vypadali. Podrobně jsem popsal své vizuální dojmy, ale o hudbě jsem se moc nezmiňoval. Měli jasně definované „charaktery“, nic takového jsem neviděl od dob Beatles. Každý člen kapely měl svou individualitu. Velice se od sebe lišili make-upem. Také na scéně vystupovali každý zcela odlišně. Napadlo mě, že tihle kluci asi prorazí, protože lidi budou přinejmenším druhý den říkat: „Měl bys vidět, co jsem včera viděl já!“

O pět let později už jsem byl rockový recenzent a psal jsem sloupky o hudbě do nedělního vydání *Daily News*. Zavolal mi propagační manažer KISS

a pozval mě, abych se připojil ke KISS na jejich prvním turné po Japonsku. Všichni jsme seděli v letadle v první třídě. Lidi od kapely novináře pořád přesazovali sem a tam, vedle různých členů kapely, takže jsem nakonec chvíli seděl vedle Gena. Představili jsme se, on se ke mně otočil a zvědavě se na mě zadíval. Pak sáhl do kapsy a z peněženky vyndal výstřížek z novin. Zeptal se: „Ty jsi napsal tuhle recenzi?“ Byla to ta moje recenze koncertu KISS v Coventry z roku 1973. Potom jsme se dost sblížili.

7

KLUB DAISY

Celková koncepce vystoupení KISS se možná spíš než v Coventry zformovala v Daisy, malém klubu v Amityvillu na Long Islandu. Právě tam to všechno nejspíš začalo, odsud se KISS vydali na cestu mezi superhvězdy.

LEW LINET: V těch časech se na Manhattanu nedal sehnat podnik, kde by mohla vystupovat skupina jako KISS. Hráli totiž strašně nahlas a byla to taková divoká kapela, takže se mi ani za nic nedařilo sehnat jim angažmá a musel jsem se poohlédnout někde jinde, třeba na Long Islandu. Dělal jsem manažera skupině J. F. Murphy & Salt, která vystupovala v jednom podniku v Amityvillu na Long Islandu, který se jmenoval Daisy. Vedli to tam sympatický chlapík Sid Benjamin a jeho žena. Vydal jsem se za Sidem a zajistil jsem tam angažmá pro KISS.

SID BENJAMIN (MAJITEL KLUBU DAISY): Spoléhal jsem na Lewův vkus a nemýlil jsem se, publikum reagovalo skvěle.

RICHARD BENJAMIN (SYN SIDA BENJAMINA): Původně to byla veliká drogerie. Jméno klubu byla hříčka na květinové hnutí hippies. Klub Daisy se otevřel koncem šedesátých let a skončil asi o deset let později. Na začátku kariéry tu hrál snad každý od KISS přes Attilu [ranou kapelu Billyho Joela] až po Stray Cats.

LEW LINET: Daisy byl obvyklý klub pro pubertáky a lidi těsně přes dvacítku. Byl to mnohem hezčí podnik než Coventry, čistý, situovaný

Takhle nějak vypadal zvenčí klub Daisy v polovině šedesátých let
(se souhlasem spolku Amityville Historical Society)

v pěkném prostředí. Byl to jen bar s menším pódiem na konci. Mládež se tam scházela hlavně o víkendech.

PATTY BENJAMINOVÁ (DCERA SIDA BENJAMINA): V dobách své největší slávy byl klub Daisy nejznámější podnik na Long Islandu. Do klubu se vcházelo z tiché zadní uličky, ležel totiž v poklidné rezidenční čtvrti. Kvůli hluku z klubu a ruchu z parkoviště u klubu sousedé pravidelně volali policii. Rozhodně se jim rocková zábava v místě bydliště nezamlouvala. Policie často přijížděla a návštěvníky koncertů napomínala, protože tam bylo tak hlučno. Táta se vždycky bál, že ho jednou někdo odstřelí.

Zadní strana originálních reklamních zápalek klubu Daisy
(se souhlasem Richarda Benjaminia)

Motto klubu, vytištěné na zadní straně nedávno objevených reklamních zápalek z Daisy, mluví za vše: „Nejpodivnější noční podnik na Long Islandu – teplé pivo – zkažené jídlo – brozná kapely – šílená obsluha – pančovaný chlast!“

CAROL GULOTTA SOTTILIOVÁ (NÁVŠTĚVNICE KONCERTŮ V DAISY): Do Daisy jsem začala chodit nějakou dobu předtím, než se tam objevili KISS. Šlo o dost osobitý místní podnik. Pamatuju se, že tam bylo útulno, hlavně se tam asi cítili jako doma hippies, co rádi pili. My mladí jsme úplně promáčkli tlačítko S3 na jukeboxu, jak jsme pořád dokola pouštěli svou oblíbenou písničku „You Really Got Me“ od Kinks. Já v Daisy v podstatě bydlela. Kousek života jsem tam pobývala den co den, tehdy v letech 1972 až 1973. Dost to souviselo se Sidem, který byl

pro nás jako druhý táta. Staral se o nás. Když jsme neměli peníze, nalil nám. Hodně toho věděl o muzice a my k němu vzhlíželi.

RICHARD BENJAMIN: KISS měli problémy se sháněním angažmá. Nikdo je nechtěl. Moje kapela Children of the Night hrála rock a vystupovala v kostýmech příšer. Za bicími seděl Wolfman, na kytaru hrál Drákula, Fantom Opery na klávesy, Munny na saxofon a na basu Frankenstein. Používali jsme na scéně mlhu ze suchého ledu a Drákula při koncertě vstával z rakve. Takže takové teatrální vystoupení nebylo tátovi cizí, myslím, že proto KISS přijal s otevřenou náručí. Táta předběhl dobu, protože ve svém klubu nechal vystupovat kapely s původní tvorbou.

PATTY BENJAMINOVÁ: Oficiálně měl mít plně obsazený klub Daisy sto čtyřicet čtyři míst, ale moc jsme se na to neohlíželi. Někdy se tam nacpalo i tři sta lidí. Původně dal táta KISS angažmá uprostřed týdne. O víkendech vystupovaly místní známé kapely, protože už měly u nás své obdivovatele. Lidi nejdřív na KISS přišli ze zvědavosti, až se vytvořila skutečná fanouškovská základna. Koncerty jsme propagovali letáky, které jsme tiskli ve sklepech na ručním cyklostylu. Mamka nakreslila plakát a my to pak okopírovali na hromady papíru. Obvykle jsme udělali tak pět set kopií. Já jsem s kamarády jezdila na Jones Beach, do Farmingdale College, na C. W. Post College a do různých nákupních center a dávali jsme ty letáčky za stěrače aut. Máma taky měla obchod s deskami, a tak do každého sáčku s nákupem přidala letáček. Táta dokonce zaplatil nějakého výtvarníka, aby udělal obrovské poutače, které zvaly návštěvníky na další koncerty, a ty jsme rozmístili po klubu.

GENE SIMMONS: Líčili a převlékali jsme se v Sidově kanceláři, která nám sloužila jako šatna.

PAUL STANLEY: Byla to legrace, protože když zvonil telefon, zvedli jsme ho. Lidi se ptali: „Kdo dneska hraje?“ A my odpovídali: „Jedna fantastická kapela, jmenují se KISS. To si nesmíte nechat ujít.“

EDDIE SOLAN: V Coventry hráli pod mnohem větším tlakem. Tam cítili mnohem větší konkurenci v ostatních newyorských kapelách. Zato v Daisy žádná konkurence neexistovala. Bylo to v Amityvillu na Long

Islandu, což je v podstatě venkov. Nic je nesvazovalo a hráli tam zcela uvolněně.

GENE SIMMONS: Je zajímavé, že lidi, kteří na nás chodili do Daisy, se s KISS ztotožnili rychleji než ti v New Yorku. KISS vtrhli do míst, kde se natočily filmy jako *Čelisti* a *Hrůza v Amityvillu*. Nadšeně nás tu přijalo publikum, které neovlivnily žádné styly a nezajímalo ho, co se hraje jinde. Lidem se buď kapela líbila, nebo ne. KISS pro ně znamenali oddechovou záležitost. S námi se dokázali dostat trochu za hranice všedních dní.

PAUL STANLEY: Nestáli jsme o to, vystupovat ve známých klubech na Manhattanu, jako byl třeba Max's Kansas City. To byl podnik pro pozéry. Muzika tam sloužila spíš jako kulisa pro módní přehlídku. Lidi se tam stylizovali do afektovaných rolí – a ani je vlastně moc neprožívali. Obecenstvo v Daisy, to byla sůl země, dělnasové a rockeři. Tam nešlo o módu ani o to, kdo je největší rebel a nejlíp oháknutý frajer.

PATTY BENJAMINOVÁ: Táta nechal KISS den před vystoupením zkoušet v klubu zadarmo. Tenkrát jsem chodila na střední a táta mě před koncertem postavil ke dveřím vybírat vstupné. Lístky se neprodávaly. Za vstup se platil dolar. KISS dostali stodolarovou zálohu na padesát procent ze vstupného plus pítí zadara. Ta součást smlouvy o nápojích se moc líbila Aceovi. *[smích]* Vzpomínám si, že vypil moc a moc piva. *[smích]*

PAUL STANLEY: Daisy, to byl opravdu levný podnik, pítí tam stálo pětatřicet centů. Většina kapel, co tam hrála, vystupovala ve čtyřech blocích za večer. My tam přišli jako velké hvězdy a prohlásili jsme, že budeme hrát jen dva bloky za večer. Dávali nám sto dolarů za dva večery. Když jsme odečetli výdaje, tak to myslím vycházelo na tři a půl dolaru na osobu.

CAROL GULOTTA SOTTILIOVÁ: Ten první večer, kdy tam hráli, moc lidí nepřišlo. Nejdřív jsme si jen sedli na bar a zdvořile je poslouchali.

EDDIE SOLAN: Lidi se po nich udiveně koukali, jako by chtěli říct: „Kdo to sakra je?“

CAROL GULOTTA SOTTILIOVÁ: Moc nás to neohromilo. Byli jsme zvyklí spíš na barové kapely, hordu namalovaných kluků jsme tam viděli prvně. Ale všichni jsme se na jejich koncert brzy vypravili znova. Věděli jsme,

že na nich něco je. Že jsou jiní, dobří, syroví a opravdoví. Nevím, jak dlouho to trvalo, než nás vytáhli na parket, ale myslím, že mockrát tam hrát nemuseli, než nás dostali, než jsme jim propadli.

LOU GABRIELSON (NÁVŠTĚVNÍK KONCERTŮ V DAISY): Koukali jsme se po sobě a pokyvovali: „Sid pro změnu sehnal fakt dobrou kapelu!“ Po tom prvním koncertě jsme o nich vyprávěli všem kamarádům a známým.

EDDIE SOLAN: Rozneslo se to po okolí a další večer tam přišlo asi desetkrát víc lidí.

CAROL GULOTTA SOTTILIOVÁ: Viděla jsem všechny koncerty, které tam odehráli, což není zase nic tak zvláštního, protože jsem tam stejně seděla večer co večer. Ale když měli hrát KISS, vždycky jsem se těšila.

PAUL STANLEY: Už jsme se tehdy líčili, ale neměli jsme to ještě tak propracované jako později. Já si třeba vždycky jen namaloval oči a nanasl růž.

PATTY BENJAMINOVÁ: Když u nás poprvé vystoupili, lidi si mysleli, že je to něco jako travesty show, protože to jejich líčení bylo takové typicky ženské. Pořád je vidím v kanceláři u táty, jak si hrají s make-upem a dokola se mě ptají: „Co myslíš, jak vypadá tohle? Sluší mi to?“

EDDIE SOLAN: Pracovala tam jedna dívka, Roni, kamarádka majitele Sida Benjaminu, a ta nám moc pomáhala. Když jsme tam měli druhé vystoupení, zavedla kapelu do domu svých rodičů, aby se kluci mohli pořádně nalíčit a převléknout.

RONI ASHTONOVÁ (ZAMĚSTNANKYNĚ DAISY): Pamatuju se, jak se KISS převlékali a líčili v kanceláři, když jsem zrovna počítala peníze. Skamarádili jsme se. Když člověk mluvil s Genem, uvědomil si, jak moc je chytrý. Myslím, že Gene Simmons je dodnes patrně nejchytřejší člověk, s jakým jsem se kdy v životě setkala.

CAROL GULOTTA SOTTILIOVÁ: Vzpomínám si, že Patty jim pomáhala s líčením vzadu v kanceláři a radila jim, jak to celé doladit.

EDDIE SOLAN: Jednou večer jsme seděli v kanceláři před vystoupením a líčili se. Gene povídá: „Podejte mi basu, chci si ji naladit!“ To ovšem nevěděl, že večer předtím Paul odvezl všechny nástroje k sobě domů a strčil Genovu basu pod postel a zapomněl ji přinést. *[smích]* Tak jsem zašel do klubu a zeptal se všech, jestli neznají někoho, kdo hraje na basykytaru.

Kapela už byla připravená na pódiu a čekala. Oslovili jsme tu dívku, Roni, a ona znala nějakého kluka, který měl basu. Ten zaběhl domů, a když se vrátil a otevřel pouzdro, ukázal nám modrou baskytaru Hagstrom s nylonovými strunami. Gene úplně zbledl. Nakonec s ní první půlku vystoupení odehrál. Pak jsme našli někoho jiného, kdo měl doma taky basu, a ten už přinesl lepší nástroj. Na tuhle kytaru hrál Gene v druhé půlce. Byli jsme moc daleko od domova, prostě se nedalo zajet vyzvednout basu k Paulovi domů, trvalo by to přes dvě hodiny.

PAUL STANLEY: Od první chvíle, co jsme se objevili v Daisy, nám dělal starost jeden vyhazovač, takový hromotluk. Bylo na něm vidět, že má hroznou chuť nás zabít.

PATTY BENJAMINOVÁ: Jmenoval se Brian a byl to takový obrovský chlap s dlouhými vlasy a plnovousem. Nosil džínovou vestu, měl spoustu tetování a vypadal jako ten nejostřejší chlapík z motorkářského gangu Hell's Angels, jakého kdy svět viděl.

RICHARD BENJAMIN: S Brianem se nikdo nechtěl pustit do křížku, ten by každého rozmaširoval na kaši. Mnohokrát jsem ho viděl, jak někoho z podniku vyprovodil. Prostě ho jednou rukou chytil pod krkem a vyhodil ho na parkoviště, v podobném stylu jako Pepek námořník v kresleném filmu.

PATTY BENJAMINOVÁ: Brianovi se KISS fakt moc nelíbili. [*smích*] Než u nás poprvé v Daisy vystoupili, měli jsme jejich fotku. Pamatuju se, jak tu fotku zvedl, podíval se na ni, beze slova ji odhodil na stůl a znechuceně odkráčel.

PAUL STANLEY: Nelíbil se mu celkový styl kapely. Člověk si dokázal představit, jak čeká u zadního vchodu a řve: „Já vás zabiju!“ Báli jsme se ho.

GENE SIMMONS: V kanceláři, kde jsme se převlékali, jsme se pokaždé radši zamkli a vycházeli jsme ven jen všichni společně.

PATTY BENJAMINOVÁ: Brian si myslel, že KISS jsou něco jako travesty show. Paul tehdy fakt vypadal jako ženská, a to se Brianovi vůbec nezamlouvalo.

PAUL STANLEY: Jakmile jsme však odehráli pár vystoupení, stal se naším velkým a opravdu zaníceným fanouškem. Tak to chodilo. I když měl o nás někdo to nejhorší mínění, jakmile jsme zahráli, dokázali jsme si ho získat.

Protože se KISS nedostávalo peněz, na těchto prvních vystoupeních v Coventry a Daisy si museli poradit bez doprovodného týmu.

PAUL STANLEY: Aparaturu jsme si do klubů vozili už odpoledne, protože jsme nechtěli, aby lidi viděli, že nemáme žádný personál. Prostě jsme aparaturu tahali sami.

BOBBY McADAMS: Jednou jsme si půjčili starou mlékařskou dodávku, abychom převezli aparaturu. Paul už se předem nalíčil a řídil, jenže cestou do Daisy jsme se někde na Long Islandu ztratili. Tak Paul zastavil u pumpy a šel dovnitř, zmalovaný, v kostýmu a v botách na podpatku, a zeptal se obsluhy na cestu do Amityvillu. Mysleli jsme, že ho snad zabijou. Chystali jsme se, že tam kdyžtak vlítneme s baseballovými pálkami a budeme ho zachraňovat. *[smích]* Ale dopadlo to v pohodě. Moc kapel nemělo odvalu oblékat se takhle výstředně.

KISS si vždycky jasně uvědomovali, že realitou se stává to, jak určitou situaci vnímají lidé. Proto se rozhodli omezit svůj výskyt na místní klubové scéně.

PAUL STANLEY: Jakmile jsme jako KISS začali hrát po klubech, dávali jsme si pozor, abychom neodehráli moc představení. Nechtěli jsme, aby si lidi mysleli, že pořád trčíme ve městě. Přáli jsme si, aby věřili, že taky vystupujeme někde jinde než v New Yorku a okolí. Tak jsme seděli na zadku ve zkušebně a doslova odpočítávali dny, kdy zase budeme moct vystoupit. Prostě jsme si stanovili pravidlo, že v New Yorku a okolí odehrajeme jen určitý počet vystoupení. Vlastně jsem na pódiu i lhal, protože jsem třeba prohlásil: „Právě jsme se vrátili z...“ A vymyslel jsem si nějaké místo, kde jsme údajně koncertovali.

V těchto raných časech vystupování po klubech KISS ještě pořád různě pilovali své představení. Experimentovali, zkoušeli varianty pódiové prezentace a měnili výběr písní.

GENE SIMMONS: Nedokázali jsme vymyslet, čím máme vystoupení zakončit. Přemýšleli jsme, že složíme nějakou písničku s poselstvím, něco jako: „Díky, že jste přišli, a dobrou noc.“ Bob Ezrin tohle vymyslel pro Alice Coopera [*zpívá úryvek písně „Hello Hooray“*].

EDDIE SOLAN: „Go Now“ od Moody Blues byla jejich jediná převzatá věc a používali ji na závěr vystoupení.

GENE SIMMONS: Paul zpíval sólo a my ostatní jsme se připojili s harmoniemi. Znělo to jako původní verze od Moody Blues, ale taky trochu jako od Allman Brothers – prostřední část se úplně rozjásala zvukem dvou kytar.

EDDIE SOLAN: Mělo to velmi silný riff [*zpívá*]. Používali to jako píseň na závěr. „Go Now“ jim šla dobře, ale vydržela jim jen na několik koncertů.

GENE SIMMONS: Nikdy jsme ji nenahráli ve studiu. Byla to jedna z písniček, o kterých jsme uvažovali, že je natočíme, ale nakonec z toho vždycky nějak sešlo. Škoda. Ta naše verze totiž byla fakt dobrá.

Na rozdíl od místních kapel, které vystupovaly v Daisy, KISS dovedli své živé vystoupení a pódiovou prezentaci k solidní profesionalitě, což vyvolalo patřičnou odezvu.

RICHARD BENJAMIN: Hodně místních muzikantů se dívalo na KISS dost spatra, protože nebyli žádní virtuóзовé. KISS to samozřejmě nevdalo, jejich síla a potenciál je hnaly nahoru.

BILLY LOURIE (NÁVŠTĚVNÍK KONCERTŮ V DAISY): Byli lépe vybavení a upravení než většina kapel, co v Daisy obvykle hrála. Když je člověk sledoval, bylo mu jasné, že to někam dotáhnou.

RICHARD BENJAMIN: KISS na pódiu vyjadřovali postoj jako: „Teď se budeme všichni bavit, a jestli se vám nechce, jděte domů!“ [*smích*] Když někdo seděl v hledišti a neprojevoval dostatek nadšení, Gene se k němu vydal a postaral se, aby se dotýčný zapojil do zábavy.

GENE SIMMONS: Obecenstvo jsme občas museli nutit, aby tleskalo. Jednou seděla blízko pódia těhotná holka. Během písničky „Life in the Woods“ jsme sestoupili z pódia a pobízeli lidi, aby tleskali. Chudák ta holka se držela za břicho, asi aby se k miminu nedostalo tolik kraválu.

Pamatuju se, že jsem seskočil z pódia, vzal jsem jí z ruky sklenici s pitím a nutil ji tleskat. Pak jsem skočil na pódium zpátky a hlavou mi blesklo, že z toho snad nedostane infarkt nebo nepotratí, protože jsme hráli fakt hodně nahlas. Dodneška doufám, že se to mimino narodilo zdravé a nemá třeba dvě hlavy.

PATTY BENJAMINOVÁ: Vzpomínám si, že při jejich vystoupení se začal dělat „vláček“. Gene skočil do publika, lidi se na něj věšeli, tancovali v řadě za ním, tleskali a běhali s ním po celém sále. Chvilí takhle všichni blbnuli a on pak zase skočil zpátky na pódium.

CAROL GULOTTA SOTTILIOVÁ: Nevím, jak to s tím vláčkem vlastně začalo, ale po několik večerů to byla významná součást vystoupení KISS, a to dávno předtím, než se takové věci začaly dělat na každé oslavě bar micva nebo na svatbách.

RONI ASHTONOVÁ: KISS se prostě velmi lišili od všech kapel, co v Daisy hrály. Stali se velmi rychle hodně populární. Publikum v Daisy je přijalo tak vřele, protože byli jiní než ostatní kapely, co tam vystupovaly. Prostě se brzy rozneslo, že tuhle kapelu musí každý vidět. Přestali tam nakonec hrát, protože tenhle podnik už pro ně byl malý.

CAROL GULOTTA SOTTILIOVÁ: Když hráli v Daisy poslední koncert, bylo tam úplně natírááno. Prostě úplně plno. Kolem celé budovy se táhla fronta. My jako pravidelní štamgasti jsme mohli jít první. Dodnes si pamatuju na to reptání, že předbíháme.

GENE SIMMONS: Angažmá v Daisy pro nás znamenalo důležitý zlom. Nejen proto, že KISS tam viděly spousty lidí. V Daisy jsme především začali uvažovat určitým... jednoznačným způsobem. Když jsme se tam v té kanceláři jednou malovali, Peter prohlásil: „Pěkně jim vytřeme zrak! Rozjedeme to, jako bychom hráli na pódiu v Madison Square Garden.“ A měl pravdu. Bylo to něco jako naše mantra nebo krédo, Peter to přesně vystihl. Tak jsme dokázali vytvořit tu pravou atmosféru. Je jedno, jestli hraješ pro deset lidí nebo pro deset tisíc lidí, stejně do toho musíš dát celé srdce a jít do toho naplno.

PATTY BENJAMINOVÁ: KISS od první do poslední písničky vyzařovali tolik elánu, šlapali do toho s velkou vervou. Vzpomínám si, jak házeli do publika bonbóny. Když se pak proslavili, hodně našich pravidelných

návštěvníků z toho šlelo. Někteří z nich pořád opakovali: „Ty bláho, já tu pařil s Acem a teď je z něj taková hvězda!“

PAUL STANLEY: Při našem posledním koncertě v Daisy lidi rozbili okna z ulice, jak se snažili dostat do klubu. Byl to fenomenální úspěch. Uvědomili jsme si, jaká je to proměna – zkraje nás tam vidělo asi dvacet lidí a divili se, kdo vlastně jsme, a teď najednou se stovky lidí snaží za každou cenu dostat na náš koncert. A k tomuhle vzestupu zájmu došlo během několika měsíců. Měsíců! Hráli jsme v Daisy asi pět víkendových angažmá. Takový jsme měli plán – hrát v Daisy, dokud nebudeme připravení.

CAROL GULOTTA SOTTILIOVÁ: Velmi brzy se ukázalo, že klub Daisy je pro KISS příliš malý. Ani nevím, jestli jsme si tehdy uvědomovali, jakou máme kliku, že jsme mohli být u toho, že jsem se stali součástí toho krátkého jedinečného období. Ale pamatuju si, že jsem si to ohromně užívala.

V době, kdy se KISS objevili na hudební scéně, majitelé klubů se mračili na všechny kapely s původním repertoárem. Místo nich raději nabízeli angažmá kapelám, které hrály převzaté věci. KISS rychle pochopili, že zajistit si vystoupení v New York City bude dost obtížné.

EDDIE SOLAN: Kromě Coventry a Daisy jsme nemohli sehnat jiný podnik, kde by kluci mohli vystupovat. Existoval jen velmi omezený počet klubů, kde nechali vystupovat kapely s původním repertoárem. Kluci se proto rozhodli vytvořit propagační materiál, kterým by se pokusili majitele klubů zaujmout. Na druhý koncert v Daisy jsem přinesl svůj magneták, nahrál jsem je, vzal jsem to domů, udělal z toho hrubý mix a natočil to na pár kazet. Myslím, že ten propagační materiál jinak dávala dohromady Lydia, možná i Gene. Do obálek jsme vložili kazety s několika písněmi z jejich živého vystoupení, fotku a malý leták. Zajel jsem k Paulovi domů na Jewel Avenue v Queensu, kde bydlel u rodičů. Vyzvedl jsem ho a jeli jsme spolu do Westchesteru. Vozil jsem ho po klubech, které jsem znal, a zkoušeli jsme, jestli by nás tam nenechali vystupovat. Zajeli jsme do klubu Fore n' Aft ve White Plains a nechali